

Universitäts- und Landesbibliothek Bonn

**Index scholarum quae, ..., in Universitate Fridericia
Guilelmia Rhenana ... publice privatimque habebuntur**

Universität <Bonn>

Bonnae, WS 1839/40(1839) - WS 1895/96(1895)[?]

WS 1890/91

urn:nbn:de:hbz:5:1-14994

INDEX SCHOLARVM

QVAE

SVMMIS AVSPICIIS

REGIS AVGVSTISSIMI

G V I L E L M I I I

IMPERATORIS GERMANICI

IN VNIVERSITATE FRIDERICIA GVILELMIA RHENANA

PER MENSES HIBERNOS ANNI CIOIOCCCLXXXX—XXXXI

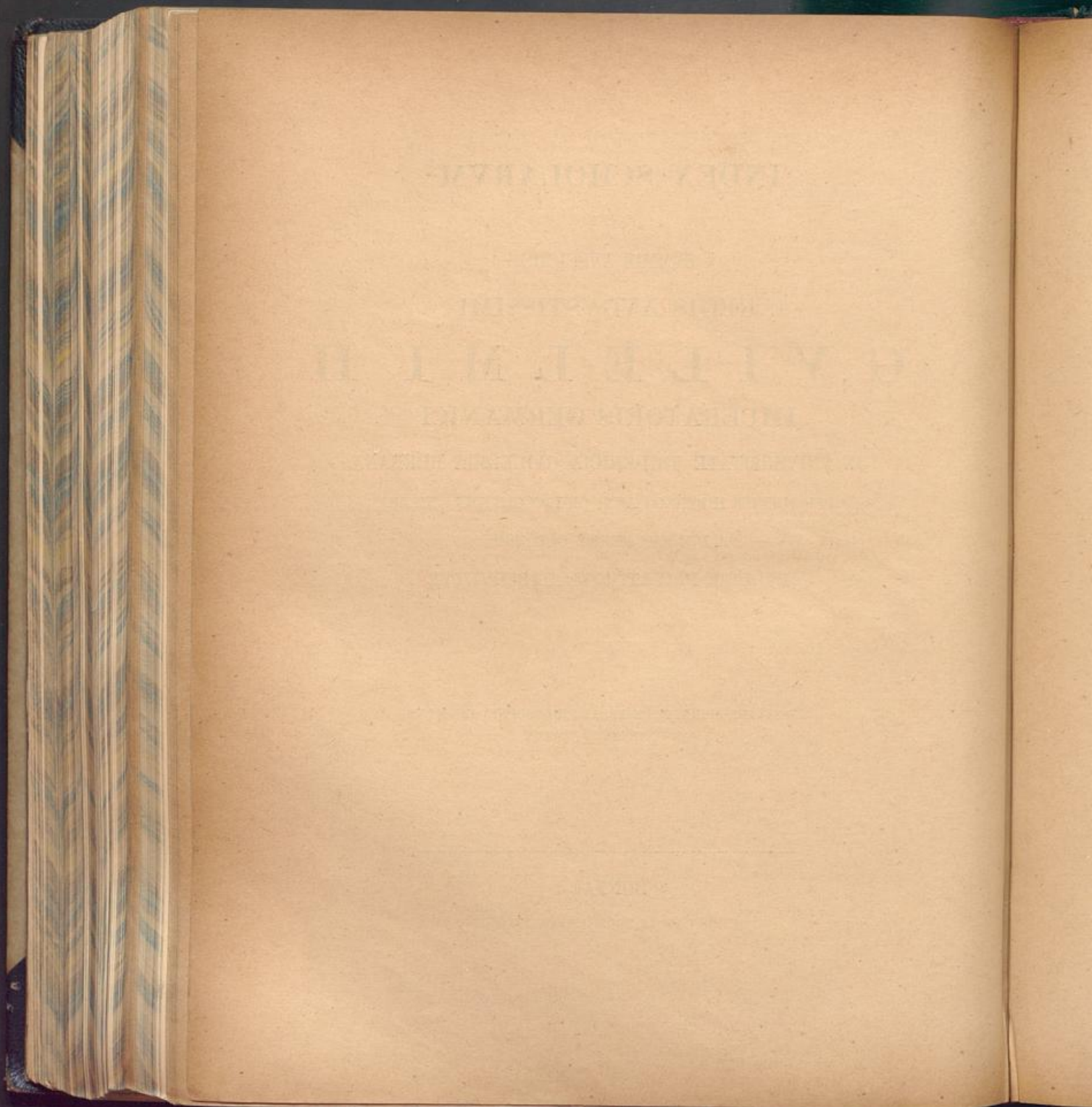
A DIE XVI MENSIS OCTOBRIIS

PVBlice PRIVATIMQVE HABEBVNTVR

IN EST THEOPHRASTI DE PRIMA PHILOSOPHIA LIBELLVS
AB H. VSENERO EDITVS

BONNAE

TYPIS CAROLI GEORGI VNIV. TYPOGR.



RECTOR ET SENATVS VNIVERSITATIS FRIDERICIAE GVILELMIAE RHENANAE CIVIBVS

S.

Theophrasti de prima philosophia fragmentum olim a me musei Rhenani t. XVI p. 259 sqq. tractatum ut secundis curis repeterem, haec potissimum mihi causa fuit, quod codicem omnium longe principem bybliothecae Parisiensis nationalis gr. n. 1853 saeculi decimi (f. 309—312) summa cura conlatum et ut aiunt cum pulvisculo excussum uir doctissimus M. A. DESROUSSEAUX uniuersitatis Insulanae professor donum gratissimum nuper mihi obtulit. ad huius enim exempli fidem Theophrasti libellum recensendum esse nemo tam caecus erit quin perspiciat. tanta eius etiam in hoc libello fere ubique praestantia conspicitur. quam ne in rebus minutis quidem desideres, uelut cum p. XI^a 4 solus διαταξιόν tradit aut p. V^a 4 ex omnibus ueterum scriptorum Atticorum libris, quantum uideo, unus ἀπαιτος sine σ̄ seruauit. nouum eius modi specimen nunc demum emergit ἀπ̄ cum iota muto scriptum quinquies V^a 12 ἀπ̄ V^a 25^b 3 VI^a 8^b 3 ἀπ̄, semel tantum ex uolgari sermonis graeci usu ἀπ̄ dari uidemus p. IX^b 22. notum est ἀπ̄ aduerbium doricum, quod casu locatio declinatum h. e. cum iota scriptum esse et codices Pindari Pyth. 3, 36 (ἀπ̄ Q) Theocriti id. 9, 4 Callimachi h. in lauacrum Palladis 75 testantur neque Herodianus in schol. Pind. Pyth. 3, 65 dubitauit, etiamsi ab aliis ζηρεῖσθαι dicit. simillimum et forma et accentu est πέρα, quod postquam in Fleckeiseni annali 1865 p. 265 sq. uindicauit, Buechelerus in Iure Gortynensium p. 10 optime stabiliiuit, negari igitur iam non poterit Theophrastum fortasse consuetudinem patriae linguae secutum contra atque Atticos ἀπ̄ enuntiare ac scribere solitum esse. quam rem sine noua illa conlatione ne diuinare quidem licuit. quodsi codex tam egregius dignus est de cuius lectione cuius legenti quam certissime constet, ei rei satis superque prouisum erat conlatoris Desrousseaux magna minuta aequae curantis testimonio accuratissimo. sed ut eius fides etiam magis solito augeatur et stabiliretur, insperato casu his ipsis diebus euenit. uersabatur iam in operum manibus haec editio, cum ALFREDVS GERCKE certiore me fecit eorum qui bybliothecae Parisiensi praefecti sunt liberalitate eximia codicem illum sibi petenti Berolinum missum esse. ac facile a iuuenē amicissimo impetraui ut, quo magis quidquid de illo referrem certa et indubitata fide niteretur, codicem his ipsis schedis adhibitis pertractaret.

Volgata lectio eis codicibus nititur, qui syllogen minorum Theophrasti scriptorum complectuntur. eam qui prae ceteris testaretur idoneus uisus est codex Vaticanus gr. n. 1302 olim F. Vrsini, quod cf. Brandisius in comment. academiae Berolinensis a. 1831 p. 72. de hoc quod rectius referre licuit, eiusdem A. GERCKE beneuolentiae debeo, qui codicis diligentissime ab ipso conlati lectionem officiosissime mihi impertuit (A). sed idem primus intellexit editionis uolgatae non unum esse genus neque omnium eius exemplorum fontem Vaticanum illum, quem non saeculo XIII ut ferebant, sed XIV adscribendum esse. ac diversi ab A generis exemplum ipse olim euolueram codicem Bernensem 402 (f. 14^v—21^r). tamen quoniam is codex (B) in hoc quidem libello raro ab A discedit, nolui omni lectionis aberrantis farragine admixta adnotationem onerare: paucis tantum locis, ubi utile uisum est aut ubi eius corrector emendationem necessariam praeciuerat, illius mentionem feci.

De diasceuastae, Tyrannionis opinor, uestigiis qui duobus commentariolis contaminatis hunc libellum primus concinnasse uidetur, et olim mus. Rhen. XVI p. 269 sq. et nunc in adnotatione ad p. VI^b 3 VII^a 15 IX^a 16 X^b 4 XI^a 27 dixi.

1 Πῶς ἀφορίσαι δεῖ καὶ ποίοις τὴν ὑπὲρ τῶν
 πρώτων θεωρίαν; ἡ γὰρ δὴ τῆς φύσεως πολυ-
 χουστέρα, καὶ ὥς γε δὴ τινες φασίν, ἀτακτοτέρα,
 μεταβολὰς ἔχουσα παντοίας· ἡ δὲ τῶν πρώτων
 ὠρισμένη καὶ αἰεὶ κατὰ ταῦτά· διὸ δὴ καὶ ἐν νοη-
 τοῖς, οὐκ αἰσθητοῖς, αὐτὴν τιθέασιν ὥς ἀκινήτοις
 καὶ ἀμεταβλήτοις, καὶ τὸ ὅλον δὲ σεμνοτέραν καὶ
 2 μείζω νομίζουσιν αὐτήν. Ἀρχὴ δέ, πότερα συν-
 αφὴ τις καὶ οἷον κοινωνία πρὸς ἄλληλα τοῖς τε
 νοητοῖς καὶ τοῖς τῆς φύσεως, ἡ οὐδεμία ἀλλ' ὥς-
 περ ἐκάτερα κεχωρισμένα συνερροῦντα δὲ πως εἰς
 τὴν πᾶσαν οὐσίαν. εὐλογώτερον δ' οὖν εἶναι τινα
 συναφὴν καὶ μὴ ἐπεισοδιώδες τὸ πᾶν, ἀλλ' οἷον
 τὰ μὲν πρότερα τὰ δ' ὕστερα, καὶ ἀρχὰς τὰ δ' 15
 ὑπὸ τὰς ἀρχάς, ὥς περ καὶ τὰ αἰδία τῶν φθαρ-
 τῶν. εἰ δ' οὖν οὕτω, τίς ἡ φύσις αὐτῶν καὶ ἐν
 3 ποίοις; εἰ μὲν γὰρ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς μόνον
 τὰ νοητά, καθά περ | τινες φασιν, οὐτ' ἄν εὐ-
 σσημος ἡ συναφὴ τοῖς αἰσθητοῖς, οὐθ' ὅλως ἀεὶό- 20
 χρεα φαίνεται παντός· οἷον γὰρ μεμηχανημένα
 δοκεῖ δι' ἡμῶν εἶναι σχήματά τε καὶ μορφάς καὶ
 λόγους περιτιθέντων, αὐτὰ δὲ δι' αὐτῶν οὐδεμίαν
 ἔχειν φύσιν· εἰ δὲ μή, οὐχ οὕτως γε συνάπτειν
 τοῖς τῆς φύσεως ὥστ' ἐμποιῆσαι καθά περ ζωὴν
 καὶ κίνησιν αὐτοῖς· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς,
 5 ὃν περ δὴ πρῶτον καὶ κυριώτατον τινὲς τιθέασιν.
 εἰ δ' ἑτέρα τις οὐσία πρότερα καὶ κρείττων ἐστίν, 4
 ταύτην πειρατέον λέγειν, πότερον μία τις κατ'
 ἀριθμὸν ἢ κατ' εἶδος ἢ κατὰ γένος, εὐλογώτερον
 δ' οὖν (οὐσίαν) ἀρχῆς φύσιν ἔχουσαν ἐν ὀλίγοις
 10 εἶναι καὶ περιττοῖς, εἰ μὴ ἄρα καὶ πρῶτοις καὶ ἐν
 τῷ πρώτῳ. τίς δ' οὖν αὕτη καὶ τίνες, εἰ πλείους,
 πειρατέον ἐμφαίνειν ἀμῶς γέ πως εἴτε κατ' ἀνα-
 λογίαν εἴτε κατ' ἄλλην ὁμοίωσιν. ἀνάγκη δ' ἴσως
 15 δυνάμει τινὶ καὶ ὑπεροχῇ τῶν ἄλλων λαμβάνειν,
 ὥς περ ἂν εἴ τὸν θεόν· θεία γὰρ ἡ πάντων ἀρχή,
 δι' ἧς ἅπαντα καὶ ἔστιν καὶ διαμένει. τάχα μὲν
 οὖν ῥῥίδιον τὸ οὕτως ἀποδοῦναι, χαλεπὸν δὲ σα-
 φεστέρως ἢ πειστικώτερος. Τοιαύτης δ' οὐσῆς 5
 τῆς ἀρχῆς, ἐπεὶ περ συνάπτει τοῖς αἰσθητοῖς, ἡ
 δὲ φύσις ὥς ἀπλῶς εἰπεῖν ἐν κινήσει καὶ τοῦτ'
 αὐτῆς τὸ ἴδιον, δηλὸν ὥς αἰτίαν θετέον ταύτην
 τῆς κινήσεως· ἐπεὶ δ' ἀκίνητος καθ' αὐτήν, φα-
 νερόν ὥς οὐκ ἂν εἴη τῷ κινεῖσθαι τοῖς τῆς φύ-

P codex Parisinus n. 1853

A Vaticanus n. 1302

B Bernensis 402

b Brandisii exemplum Berolini 1823 editum

1 τὰ om P 2 Πῶς Pb: ὥς A 3 πολυχουστέρα A 4 καὶ] ἡ A ὥς γε P, A: ὥς b ἀτακτοτέρα A
 6 ταῦτα P τὰ αὐτά A 9 πότερα Ab 12 fort. κεχωρισμένα ἐκάτερα sed cf. infra p. xi 221 ἐν τοῦτοις πλέον
 13 δ' οὖν P: οὖν Ab 15 δ' ὕστερα P: δὲ ὕστερα Ab ἀρχὰς τὰ δ' cf. Philippus Epinom. p. 983^a 984^b 16 ὥς περ
 καὶ τὰ αἰδία τῶν φθαρτῶν ad superius membrum antecedens scriptor retulisse videtur itidem atque u. 7 ὥς ἀκι-
 νήτοις p. xi 23 ἐν ἡ τοῖς φθαρτοῖς A 18 μόνους Ab 20 ἀεὶόχρεα PB²: ἀεὶόχρεα Ab 21 παντός] fort.
 αἰτιά τινος 22 δ' P: δ' A 23 περιτεθέντων A
 2 ἔχειν B²: ἔχει P, Ab οὐχ οὕτως γε] οὐχ' ὥστε P, Ab οὐχ οἷά τε Guil. Hoffmannus 3 ὥς τε b 6 εἰ
 δ' PA²: ἡ δὲ A¹ ἡ δ' b 9 οὐσίαν suppleui licet non plane necessarium ἔχουσαν AB: ἐχούσας P 10 εἶναι P:
 εἶην A¹ εἶεν A² 11 εἰ P: οἱ A 12 ἀμωσγέπως P εἴτε κατ' ἀναλογίαν uitiose iterat A 16 ἐστίν P
 18 πειστικώτερος B: πειστικώτερος PAb sed cf. Lobeckius ad Soph. Ai. 151

αὐτὴ κεν γαίῃ ἐρύσασαι· αὐτὴ τε θαλάσση.
ἀλλὰ λοιπὸν ὥσπερ ἀδεκτόν τι καὶ ἀσύνητον εἶναι.
τάχα δὲ πρότερον ζητήσκειν ἂν τις πῶς ἔχει, πό- 10
τερα μέρη ταῦτα ἢ οὐ μέρη του οὐρανοῦ, καὶ εἰ
μέρη, πῶς μέρη· νῦν γὰρ οἷον ἀπεωσμένα τῶν
ἐντιμοτάτων οὐ μόνον κατὰ τὰς χώρας ἀλλὰ καὶ
κατὰ τὴν ἐνέργειαν, εἰ περ ἡ κυκλικὴ τοιαύτη· λαμ-
βάνει γάρ οἷον κατὰ συμβεβηκὸς ὑπὸ τῆς κυκλι-
κῆς περιφορᾶς καὶ εἰς τοὺς τόπους καὶ εἰς ἀλλήλα
τὰς μεταβολάς. εἰ δὲ καὶ τὸ ἄριστον ἀπὸ τοῦ
ἀρίστου, κάλλιον ἂν τι παρὰ τὸν πρῶτον δεῖσι τῆς
κυκλοφορίας, εἰ μὴ ἄρ' ἐκωλύετο τῷ μὴ δύνασθαι

b16 Hom. 11. 9 24

1 ἄλλη P 2 φύσις ut ex nota marginali λύσις correctum suspectat Gercke 3 κίνησις supplendum putabam 4 ἅπαντος P: ἁπαντός Ab κατ' ἕκينو P, Ab 12 ἅμει P τε om A λόγω P 15 ποῖα PA 17 οὐ P 20 ὥστε P: de syntacti cf. Bonitzius stud. Arist. 3, 106 (Wiener Sitzungsber. 42, 72) sqq. 22 αἰτίας — λόγον cf. p. vii b18 23 γὰρ (ἄρκει) conieceram 24 ὁρεῖν P: ἔειν A 25 ἅμει P μῆτις cf. p. xi b1 26 ἕκينو P: ἕκينو ὁμοίως A. i.e. το φύσικην ὁρεῖν ἔχοντα κινεῖσθαι. quod non monerem, nisi fuisset qui ἕκينو coniecerit 28 εἰ δ' ὅ γ' P: εἰ δὲ ἅβ Ab

1 εἰ μὴ κτλ. cf. p. x 13 εἰ δὲ μὴ, ὁμῶνως λέγει A 2 μεταφορὰν supra scr A² ut coniecerat Hampke conl. Arist. eth. Nic. v 15 p. 1138^b 5: διαφορὰν PA^{1b} eodem errore quo apud Dionysium Hal. de Thuc. 24 p. 868, 12 codex Ambrosianus διαφοραῖς exhibet pro μεταφοραῖς 3 ψυχῇ P ψυχῇ ἅβ ἅμει P 4 καὶ ὁρεῖσις itemque 5 καὶ αἰσθησίσι omissione articulo A 5 τοῖς ἐκ τοῦ refecit P1 ζῴσιος P 6 ἑτέροις A ὁμοῖς P, Ab: forte scr μόνις ἐμψυχῶι PAb 8 κρεῖττων Ab: κρεῖττον P 9 τῆσφίς sic P 13 exspectes ἀδυνάτων 17 αὐτῇ κεν γαῖν P 18 ἀδυνάτερον PAb: conicias etiam ἀδυνάτερον. refertur ad τὸ μέσον 20 οὐνοῦ P: ἀνοῦ A 23 λαμβάνειν) συμμαίνει PAb. cf. p. x b28 25 περιφορὰς P περιφορὰ A 26 τὸ ὅριστον ἀπὸ τοῦ spatii ampliore uacuo relicto om A

ἀτακτότερα Α
τούτοις πλέον
84^b 16 ὥσπερ
que u. 7 ὡς ἀκι-
21 παντός] fort.

ὥστε b 6 εἰ
P 10 εἶναι P;
16 ἐστὶν P

δέχεσθαι· τὸ γὰρ δὴ πρῶτον καὶ θειότατον πάντα
τὰ ἀριστα βουλόμενον. τάχα δὲ τοῦτο μὲν οἷον
ὑπερβατόν τι καὶ ἀζήτητον· ἀεὶ γὰρ ὁ τοῦτο
λέγων ἅπανθ' ὁμοία καὶ ἐν τοῖς ἀρίστοις εἶναι,
11 μικράν τιν' | ἢ μηδεμίαν ἔχοντα διαφοράν. τότε δ'
ἂν τις ἴσως ἀπορήσειεν πρὸς αὐτὸν τὸν πρῶτον
οὐρανὸν ἀναφέρων, πότερον ἢ περιφορὰ τῆς οὐ-
σίας ἐστὶν αὐτοῦ καὶ ἅμα τῷ πεπαῦσθαι φθεῖροιτ'
ἂν, ἢ εἴ περ ἐφέσει τινὶ καὶ ὀρέξει, κατὰ συμβε-
βηκός· εἰ μὴ ἄρα σύμφυτον αὐτῷ τὸ ὀρέγεσθαι,
καὶ οὐθὲν κωλύει τοιαῦτ' ἅττα τῶν ὄντων ὑπάρ-
χειν. ἴσως δ' ἂν εἴη καὶ ἀφελόντα τὴν ὄρεσιν
ὑπὲρ αὐτῆς τῆς κινήσεως ἀπορεῖν, εἰ ἀφαιρεθείσα
φθεῖροι ἂν τὸν οὐρανόν. καὶ τοῦτο μὲν ὥσπερ
ἐτέρων λόγων. ἀπὸ δ' οὖν ταύτης ἢ τούτων τῶν
12 ἀρχῶν ἀξιόσειεν ἂν τις. τάχα δὲ καὶ ἀπὸ τῶν
ἄλλων ἄρ', ἂν τις τίθεται τὰ ἐφεξῆς εὐθὺς ἀποδι-
δόναι καὶ μὴ μέχρι τοῦ προελθόντα παύεσθαι·
τοῦτο γὰρ τελέου καὶ φρονούντος, ὃ περ Ἀρχύτας
ποτ' ἔφη ποιεῖν Εὐρυτον διατιθέντα τινὰς ψή-
φους· λέγειν γὰρ ὡς ὅδε μὲν ἀνθρώπου ὁ ἀρι-
θμός, ὅδε δὲ ἵππου, ὅδε δ' ἄλλου τινὸς τυγχάνει.
νῦν δ' οἱ γε πολλοὶ μέχρι τινὸς ἐλθόντες κατα-
12 παύονται, καθά περ καὶ οἱ τὸ ἐν καὶ τὴν ἀόριστον
δυάδα ποιοῦντες· τοὺς γὰρ ἀριθμοὺς γεννήσαντες
καὶ τὰ ἐπίπεδα καὶ τὰ σώματα σχεδὸν τὰ ἄλλα
παραλείπουσιν πλὴν ὅσον ἐφαπτόμενοι καὶ το-
σοῦτο μόνον δηλοῦντες, ὅτι τὰ μὲν ἀπὸ τῆς ἀορί-

στου δυάδος, οἷον τόπος καὶ κενόν καὶ ἀπειρον,
τὰ δ' ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν καὶ τοῦ ἐνός, οἷον ψυχὴ
καὶ ἄλλ' ἅττα· [χρόνον δ' ἅμα καὶ οὐρανόν καὶ
ἕτερα δὴ πλείω] | τοῦ δ' οὐρανοῦ περὶ καὶ τῶν λοι-
πῶν οὐδεμίαν ἐτι ποιοῦνται μνείαν· ὥσαύτως δ'
οἱ περὶ Σπεύσιππον, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐθεὶς πλὴν
Ξενοκράτης· οὗτος γὰρ ἅπαντά πως περιτίθησιν
περὶ τὸν κόσμον, ὁμοίως αἰσθητὰ καὶ νοητὰ καὶ
μαθηματικά καὶ ἐτι δὴ τὰ θεῖα. πειράται δὲ καὶ
13 Ἐστιάσις μέχρι τινός, οὐχ ὥσπερ εἰρηται περὶ
τῶν πρῶτων μόνον. Πλάτων μὲν οὖν ἐν τῷ ἀνά-
γειν εἰς τὰς ἀρχὰς δόξειεν ἂν ἀπτεσθαι τῶν ἄλ-
λων εἰς τὰς ιδέας ἀνάπτων, ταύτας δ' εἰς τοὺς
ἀριθμοὺς, ἐκ δὲ τούτων εἰς τὰς ἀρχάς, εἴτα κατ-
ἄνω τὴν γένεσιν μέχρι τῶν εἰρημένων· οἱ δὲ
τῶν ἀρχῶν μόνον. ἐνιοὶ δὲ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐν
τούτοις· τὰ γὰρ ὄντα μόνον περὶ τὰς ἀρχάς. συμ-
βαίνει δὲ τούναντίον ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις μεθόδοις·
ἐν ἐκείναις γὰρ τὰ μετὰ τὰς ἀρχὰς ἰσχυρότερα
καὶ οἷον τελειώτερα τῶν ἐπιστημῶν· τάχα δὲ καὶ
εὐλόγως· ἐνθα μὲν γὰρ τῶν ἀρχῶν, ἐν δὲ ταῖς
λοιπαῖς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἢ ζήτησις.

Πῶς δὲ ποτε χρὴ καὶ ποίας τὰς ἀρχὰς ὑπο-
14 IV θέσθαι, τάχ' ἂν ἀπορήσειεν τις, πότερον ἀμόρ-
φους καὶ οἷον δυναμικὰς, ὥσπερ ὅσοι πῦρ καὶ
γῆν, ἢ μεμορφωμένας, ὡς μάλιστα δέον ταύτας
ὠρίσθαι, καθά περ ἐν τῷ Τιμαίῳ φησὶν· τοῖς γὰρ
τιμιωτάτοις οἰκειότατον ἢ τάξεις καὶ τὸ ὠρίσθαι.

20 cf. Aristot. met. N 5 p. 1092^b10¹27 Plato Timaei p. 30^a

3 τι PA: τε B 4 εἶναι μικράν P: μικράν εἶναι A 5 τιν' P: τινα Ab 8 ἅμα τῷ P 11 οὐθὲν P: οὐδὲν A
τοιαυτά A 12 τοιαυτ' αὐτὶ P 14 φθεῖροι P: φθεῖροιτ' A 15 ἀπο P: αὐτὸ A 16 ἀεὶ ὡς εἰ ἐν ἂν P 17
ἀρ' ἂν A 18 τίθεται P: τίθηται Ab 19 τὰ P: τὰς A 20 ἐφεξῆς P 21 τοῦ προελθόντος P: τοῦ προελθόντος A
19 τέλεος sic P 20 περ P: ὅπως A 21 λέγει Gruppianus De Archyta p. 37 cum Camotio 22 ὅδε δε ἵππου
P: om A 25 τὰ ἄλλα P cf. p. vii^a 26: τὰλλα A

3 ἄλλ' ἅττα P 4 ἄλλα τα A 5 χρόνον... 4 πλείω ad u. ¹27 παραλείπουσιν pertinent, neque hoc loco neque
simul cum proximo enuntiato tolerabilia. cf. infra p. vii^a 15 δ'] fort. θ' ἅμα P 4 περὶ P: περὶ A
5 οὐδεμίαν] οὐδεμένων A δ' οἱ PA: δ' οὐδὲ οἱ b 7 περιτίθησιν P: an scrib. διατίθησιν? 10 τινος P
11 μόνων A 14 ἀρχὰς P κατὰ γιν' P κατὰ Ab. restitui contrarium verbo ἀνάγειν u. 11 16 μό-
νον PA: μόνων B 19 ἐκείναις Camotius: ἐκείνοις PAb 23 καὶ ποίας P: ὁποίας A ut in Philippi Epinom.
p. 974^a πότε ὅπως cod. Parisinus tradit pro πότε καὶ πῶς

p. 312, 313 Br.

κενόν και ἀπειρον,
οὐ ἐνός, οἷον ψυχῇ
καὶ οὐρανόν και
οὐ περί και τῶν λοι-
πών· ὡσαύτως δ'
ἄλλων οὐθείς πλην
τά πως περιτίθησιν
θητά και νοητά και
πείραται δὲ και 13
ὥς περ εἴρηται περί
μὲν οὖν ἐν τῷ ἀνά-
πτεσθαι τῶν ἄλ-
ταύτας δ' εἰς τοὺς
ἀρχάς, εἴτα κατ-
εἰρημένων· οἱ δὲ
αὖτις ἀλήθειαν ἐν
τῷ ἀρχάς. συμ-
μετρίας ἀλλὰς μεθόδοις·
ἀρχὰς ἰσχυρότερα
ἡμῶν· τάχα δὲ και
ἀρχῶν, ἐν δὲ ταῖς
τησίς.

αὖτις τὰς ἀρχὰς ὑπο- 11 IV
τις, πότερον ἀμόρ-
περ ὅσοι πῦρ και
ἰστα δέον ταύτας
ἡμῶν φησὶν τοῖς γὰρ
εἰς και τὸ ὠρίσθαι.

11 οὐθέν P: οὐδέν A
α ὡς εἰ ἐν ἄν P 17
τοῦ προελθόντος A
22 ὅδε δὲ ἵππου

neque hoc loco neque
4 περί P: περί A
P 10 τινος P
γεν n. 11 16 μό-
in Philippi Epinom.

p. 313, 314 Br.

φαίνεται δὲ και ἐν ταῖς λοιπαῖς σχεδὸν ἔχειν
οὕτω, καθά περ ἐν γραμματικῇ και μουσικῇ και
ταῖς μαθηματικαῖς, συνακολουθεῖν δὲ και τὰ μετὰ
τὰς ἀρχάς· ἐτι δὲ και κατὰ τὰς τέχνας ὁμοίως,
αἱ περ τὴν φύσιν μιμοῦνται, και τὰ ὄργανα | και 5
τὰ ἄλλα κατὰ τὰς ἀρχάς. οἱ μὲν οὖν ἐμμόρφους
πάσας, οἱ δὲ μόνον τὰς ὕλικάς· οἱ δ' ἄμφω, τὰς
τ' ἐμμόρφους και τὰς τῆς ὕλης, ὡς ἐν ἀμφοῖν
15 τὸ τέλειον (ὄν)· οἷον γὰρ ἐξ ἀντικειμένων τὴν
ἄπασαν οὐσίαν, ἄλογον δὲ κἀκεῖνο δόξειεν ἂν, 10
εἰ ὁ μὲν ὅλος οὐρανὸς και ἕκαστα τῶν μερῶν
ἄπαντ' ἐν τάξει και λόγῳ, και μορφαῖς και δυνά-
μεσιν και περιόδοις, ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς μὴθὲν
τοιούτον ἀλλ' ὥς περ σάρον εἰκὴ κεχυμένον "ὁ
κάλλιστος", φησὶν Ἡράκλειτος, "κόσμος". [και 15
κατὰ τοῦλάχιστον δ' ὡς εἰπεῖν λαμβάνουσιν ὁμοίως
ἐν ἀψύχοις και ἐμψύχοις· ὠρισμένοι γὰρ ἐκάστων
αἱ φύσεις ὡς εἰπεῖν και περ αὐτομάτως γινόμε-
νων· τὰς δ' ἀρχὰς ἀορίστους εἶναι.] χαλεπὸν δὲ
πάλιν αὐτὸ τοῦς λόγους ἐκάστοις περιθεῖναι 20
πρὸς τὸ ἐνεκά του συνάγοντας ἐν ἄπασι και ἐν
ζήσοις και φυτοῖς και ἐν αὐτῇ πομφόλυγι· πλην
εἰ συμβαίνει τῇ ἀστέρων τάξει και μεταβολῇ μορ-

*15 Heraclitus p. 19 (ad fr. 46) Bywateri

2 ἐν) ἡ PAB γραμματικῇ· και μουσικῇ· P, Ab: corr Wimmer 3 συνακολουθεῖ P συνακολουθεῖ Ab
4 κατὰ τέχνας A 6 ἐμμόρφους P ἐμμόρφους A 8 τ' ἐμμόρφους P: τε ἀμόρφους A 9 τέλειον A ὄν
suppleat 10 κακεῖνος P, Ab: corr Bergkianus Opusc. phil. t. II p. 302 12 ἄπαντ' ἐν P: ἄπαντά τ' ἐν A
post λόγῳ distincti, ut intellegatur sequentia nomina prioribus duobus non iuxta poni sed causam ac rationem
subicere 14 σάρον fac. Bernaysius: σάρῃ PAB σωρὸς conieceram conf. Aristot. met. H 6 p. 1045 *9 Z 17
p. 1041 *12, Bergkianus coniecturas nide Opusc. ph. II p. 303 et 739, illud quod sagacissime Bernaysius invenit
scio plerumque scopas significare, sed Iuno Callimachi h. in Delon 225 Ἀσπερίη πόντος κακὸν σάρον purgamentum
maris insulam dixit, non κάλλυντρον ut scholiasta interpretatur. cf. Phrynichus p. 83 Lob. εἰκὴ P κεχυ-
μένων PAB 15 κόσμος etiam Wimmer: ὁ κόσμος PAB και... 19 εἶναι seclusi non ut spuria sed ut relicta
ex altera proximae sententiae (u. 10—15) eaque ampliore forma 16 τοῦλάχιστου P τὰ τοῦ ἐλάχιστου A: corr
Brandisius 18 γεινομένων P 20 αὐτὸ Zeller: αὐτὸ PAB 21 συναγόντας A 22 ζωίσις P 23 συμ-
βαίνει A ἀστέρων) ἐτέρων PAB μεταβολῇ P μορφάς τε P μορφάς τὰς A: μορφάς b
1 τῶν PA: τῶν τε b 3 ποιοῦντες A¹ ἐσθησιουσ P: ἐτείους Ab 4 ζῶων P 6 πού post ζητεῖ
traicit A ἀφορισμόν A 8 τί πλέον sine articulo A ἡ B²: εἰ P εἰ A ἡ Aldus ἡ om A sed cf. p. viii *15
9 ἀρχαῖς ex ἀρχῶν corr P¹ 12 ἀρχῶν P τις P: τῆς Ab 13 ἐνέργειαν τι (τί A) μεταλλακτέον
PA: ἐνέργειαν ἀντιμεταλλακτέον B 14 [πρὸ]τέραν cum rasura ex περτέραν corr P¹ 15 ἐν exclusi, dativus
ad ἀνάγει refertur 16 τὸ κινούμενον] τὸ κινουόν PAB τὸ κινουόν ἀποπον Wimmer 17 πρῶτον κίνδυνος P:
κίνδυνος (ous supra ser A²) πρῶτον Ab 18 λογῶδες P: λογοειδές Ab 19 δε ἡ P: δε και ἡ Ab 20 δὴ
Ab: δεῖ P δεῖ Wimmer 21 κινεῖται interpres: κινεῖ PAB ποιοῦν] ποιεῖν PAB 22 ἐτι] ἐστι ante b edebatur
δ' ἐάν P: δε ἂν Ab ἀγῆ P: ἀν ser ἀνάγη? 23 και ante τὸν θεόν deleuit Camotius

p. 314, 315 Br.

φὰς τε παντοίας και ποικιλίας γίνεσθαι τῶν περὶ
τὸν ἀέρα και τὴν γῆν· ὧν δὴ μέγιστον τινες πα-
ράδειγμα ποιοῦνται γὰ περὶ τὰς ὥρας τὰς ἐτη-
σίους, ἐν αἷς και ζῶων και φυτῶν και καρπῶν
γενέσεις, οἷον γεννῶντος τοῦ ἡλίου. και ταῦτα
μὲν ἐνταυθα πού ζητεῖ τὴν σκέψιν, ἀφορισμόν
ἄπαιτοῦντα μέχρι πόσου τὸ τεταγμένον, και διὰ
τί τὸ πλέον ἀδύνατον ἢ εἰς τὸ χεῖρον ἢ μετάβασιν.
| ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς, ὅθεν δὴ και ὁ πρῶτος λό- 16 V
γος, εἰκότως ἂν τις και τὸ περὶ τῆς ἡρεμίας ἀπο-
ρήσειεν. εἰ μὲν γὰρ ὡς βέλτιον, ἀνάγειεν ἂν ταῖς
ἀρχαῖς· εἰ δ' ὡς ἀρτία και στέρησις τις κινήσεως,
οὐκ ἀνάγει. ἀλλ' εἰ περ, τὴν ἐνέργειαν ἀντικατα-
λακτέον ὡς προτέραν και τιμιωτέραν, τὴν δὲ κί-
νησιν [ἐν] τοῖς αἰσθητοῖς· ἐπεὶ τὸ γε διὰ τοῦτ'
ἡρεμεῖν ὡς ἀδύνατον αἰετι κινουόν εἶναι τὸ κινου-
μενον — οὐ γὰρ ἂν εἴη πρῶτον κίνδυνος μὴ
λογῶδες, και ἄλλως οὐκ ἀετιόπιστον, ἀλλὰ μείζω
τινὰ αἰτίαν ζητεῖ. δοκεῖ δὲ ἡ αἰσθησις τρόπον
τινὰ συναυδᾶν ὡς ἐνδεχόμενον μὴ δὴ τὸ κι-
νουόν ἕτερον εἶναι και ὁ κινεῖται διὰ τὸ ποιοῦν
και πάσχειν. ἐτι δ' ἐάν τις ἐπ' αὐτὸν ἀγῆ τὸν
νουόν και τὸν θεόν. ἀποπον δὲ και τὸ ἕτερον λε-

χθέν, ὡς οὐ κινούνται τὰ ὁρεγόμενα τοῦ ἡμεροῦ-
τος· τί γὰρ ἂν τοῖς οὖσιν ἀκολουθοῖν τῶν ἄλλων;
πλὴν ἴσως οὐχ ὁμοίως ληπτέον ὡς εἰς τὸ ἀμέρες
ἄγοντας, ἀλλ' ὅπως ὁ τι μάλιστα σύμφωνον ἑαυ-
τῷ καὶ ἀπηρτισμένον ὡς ἂν πόλις ἢ ζῶν ἢ ἄλλο
τι τῶν μεριστῶν ἢ καὶ ὁ ὅλος οὐρανός, ὃν δὴ
φασιν εἶναι τελεωτάτον.

VI 17 ἐπιποθεῖ δὲ τινα καὶ τὰ τοιαῦτα λόγον, πῶς
ποτε τῶν ὄντων ὁ μερισμός εἰς ὕλην καὶ μορ-
φήν, πότερον ὡς τὸ μὲν ὄν, τὸ δὲ μὴ ὄν, δυνά-
μει δ' ὄν καὶ | ἀγόμενον εἰς ἐνέργειαν· ἢ ὄν μὲν,
ἀόριστον δὲ καθά περ ἐν ταῖς τέχναις. εἰ δὲ γέ-
νεσις, ἢ οὐσία γ' αὐτῶν τῷ μορφοῦσθαι κατὰ
τοὺς λόγους· ἀλλ' οὕτω γ' εἰς μὲν τὸ βέλτιον
τάχ' ἂν ἡ μετάβασις εἴη, τὸ δ' εἶναι οὐθὲν ἂν
ἦττον ἀληθὲς ὑπάρχοι κατ' αὐτήν (οὐ γὰρ ἂν
οὐδὲ γίνετο μὴ ὑπαρχούσης), ἀλλὰ τὸ μῆτε τόδε
μῆτε ποιὸν μῆτε ποσόν, ὡς ἀόριστον τοῖς εἶδεσιν,
δύναμιν δὲ τιν' ἔχον. ὅλως δὲ κατ' ἀναλογίαν
ληπτέον ἐστὶ τὰς τέχνας καὶ εἰ τις ὁμοιότης ἄλλη.

VII 18 δόξειεν δ' ἂν καὶ τοῦτ' ἔχειν ἀπορίαν, εἰ μὴ
ἄρα περιεργίαν τοῦ ζητεῖν, τί δὴ ποτε ἢ φύσις
καὶ ἡ ὅλη δ' οὐσία τοῦ παντός ἐν ἐναντίοις ἐστίν,
καὶ σχεδὸν ἰσομοιρεῖ τὸ χεῖρον τῷ βελτίονι, μάλ-
λον δὲ καὶ πολλῷ πλεόν ἐστίν, ὥστε δοκεῖν καὶ
Εὐριπίδην καθόλου λέγειν ὡς οὐκ ἂν γένοιτο
χωρὶς ἐσθλά. ὁ δὲ τοιοῦτος λόγος ἐγγὺς τοῦ

Ζητεῖν ὁ τι οὐ πάντ' ἀγαθὰ οὐδὲ πάντα ὁμοία,
καὶ ὁ τι κατὰ πάντων μὲν τὸ εἶναι λέγουμεν, οὐ-
θὲν δὲ ὁμοιον ἀλλήλοις, καθά περ τὰ λευκὰ καὶ
μέλανα, ἐν αὐτοῖς. ἔτι δὲ τὸ δοκοῦν παραδοξότε-
ρον, ὡς οὐχ οἶόν τε τὸ ὄν ἀνευ τῶν ἐναντίων.
οἱ δ' ἔτι πλεονί τῷ παραδόξῳ χρώμενοι καὶ τὸ
μὴ ὄν μὴδὲ γεγονὸς μὴδὲ μέλλον προσκαταριθμοῦ-
σιν εἰς τὴν τοῦ παντός φύσιν. ἀλλ' ἦδε μὲν οἶον
ὑπερβατός τις σοφία.

Τὸ δὲ ὄν ὅτι πολλαχῶς, φανερόν· ἢ γὰρ αἰ· VIII 19
σθσις καὶ τὰς διαφορὰς θεωρεῖ καὶ τὰς αἰτίας ζη-
τεῖ· | τάχα δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν ὡς ὑποβάλλει τῇ
διανοίᾳ τὰ μὲν ἀπλῶς ζητοῦσα, τὰ δ' ἀπορίαν
ἐνεργαζομένη, δι' ἧς, κὰν μὴ δύνηται προβαίνειν,
ὅμως ἐμφαίνεται τι φῶς ἐν τῷ μὴ φωτὶ Ζητούν-
των ἐπὶ πλεόν. τὸ ἐπίστασθαι ἄρα οὐκ ἀνευ δια-
φορὰς τινός. ἢ τε γὰρ ἕτερα ἀλλήλων, διαφορὰ
τις· ἐν τε τοῖς καθόλου πλείονων ὄντων, τῶν ὑπὸ
τὰ καθόλου διαφέρειν ἀνάγκη καὶ ταῦτα, ἐάν τε
γένῃ τὰ καθόλου ἐάν τ' εἶδη. σχεδὸν δὲ καὶ ἐπι-
στήμη πάσα τῶν ἰδίων· ἢ τε γὰρ οὐσία καὶ τὸ
τί ἦν εἶναι καθ' ἕκαστον ἴδιον, τὰ τε θεωρούμενα
καθ' ἑαυτὰ καὶ οὐ κατὰ συμβεβηκός ἦν ἂν τι κατὰ
τινός. ὁμοίως δὲ τὸ ἐν πλείοσιν τὸ αὐτὸ συνι-
δεῖν ἐπιστήμης, ἥτοι κοινῇ καὶ καθόλου λεγόμενον
ἢ ἰδίᾳ πως καθ' ἕκαστον, οἶον ἀριθμοῖς γραμμαῖς
ζῳοῖς φυτοῖς· τέλος δ' ἢ ἐξ ἀμφοῖν. ἐστὶν δ'

26 Euripides Aeolo fr. 21, 3 N.

b6—8 Democriteos tangit cf. φυσ. δοξ. fr. 8 p. 483, 19. 484, 12. 16 Diels.

1 κινούνται interpres: μιμούνται PAb 2 τί γὰρ ἂν τοῖς| εἰ γὰρ αὐτοῖς PAb ἀκολουθεῖ ἢ P ἀκολου-
θεῖ Ab: corr Sylburgius 5 ζῶνιον P ἢ ἄλλο P: ἢ καὶ ἄλλο A 6 ἢ| ἢ P ἢ Ab καὶ ὅλος sine articulo A
8 δε τίνα P 11 δ' ἐν P δ' ἐν Ab: ὄν B² mg 12 ἀόριστον δέον καθάπερ A ἢ δε P, Ab 13 γ' P:
γε Ab τῷ| τὸ A 15 τάχα ἂν A ἀθὲν ἂν A 16 καθ' αὐτήν A 17 οὐδέ| οὐθὲν ex codicē nescio quo
Brandisius memorat γίνετο PA: γίνετο b 19 δύνανται A τιν' sine apostropho P 20 ἐστὶ| ἐπὶ P, Ab
εἰ τις| ἢ τις P 22 τοῦ Ζητεῖν perperam iterat P 23 ἐν omi A 25 πολλῷ P 26 εὐριπίδης A οὐ[κ]
cam rasura ex οὐδ' P¹

3 καὶ τὰ μέλανα A 4 δὲ καὶ τὸ A 7 μῆ[δ]ν cum litura (o ex w) P¹ 9 ὑπερβατός τις P 12 ὑπερ-
βάλλει A 13 διανοίᾳ cum genuina diphthongo scribit P 14 ἐνεργαζομένη P: ἐργαζομένη Ab παραβαίνειν
A 16 διαφορὰς τινος P 17 εἰ τε P εἴτε Ab 18 ὄντων sic P 19 ταῖς|καθόλου cum litura P 20 γένῃ
... εἶδη (Idh m. pr.) A: γένει ... εἶδει Pb ἐάν τ' P: ἐάν τε Ab 23 εαυτὰ P, A: αὐτὰ b 24 ὁμοίως|
ὅλως P-ὅλως Ab πλείωσιν P 25 κοινῇ P λέγουμεν A 26 ἰδία πως P, A 27 ζῳοῖς P τέλος δ'
ἢ P: τέλος δὲ sine articulo AB

οὐδὲ πάντα ὁμοία,
εἶναι λέγομεν. οὐ-
κ' ἔτι περ τὰ λευκά καὶ
δοκοῦν παραδοξότε-
ρ' ἄνευ τῶν ἐναντίων.
μὴ χρώμενοι καὶ τὸ
πρὸς προσκαταριθμοῦ-
ν. ἀλλ' ἦδε μὲν οἷον

φανερὸν· ἡ γὰρ αἴ· VIII 19

καὶ τὰς αἰτίας ζη-
τῶν ὡς ὑποβάλλει τῇ
σά, τὰ δ' ἀπορίαν
δύνηται προβαίνειν,
μὴ μὴ φωτὶ ζητούν-
των ἄρα οὐκ ἄνευ δια-
ἀλλήλων, διαφορὰ
ων ὄντων, τῶν ὑπὸ
καὶ ταῦτα, ἔάν τε
σχεδὸν δὲ καὶ ἐπι- 20
γὰρ οὐσία καὶ τὸ
τά τε θεωρούμενα
θηκὸς ἦν ἂν τι κατὰ
οἷον τὸ αὐτὸ συνι-
καθόλου λεγόμενον
ἀριθμοῖς γραμμαῖς
ἄμφοιν. ἔστιν δ'

κολουθεῖ ἡ P ἀκολου-
θῶς sine articulo A
P, Ab 13 γ' P:
ex codice nescio quo
20 ἐστὶ] ἐπι P, Ab
ἐπιπίδης A οὐ[κ]

τὸς τίς P 12 ὑπερ-
νη Ab παραβαίνειν
litura P 20 γέννη
τά b 24 ὁμοίως]
ῶσις P τέλειος δ'

ἐνθα τῶν μὲν καθόλου τέλος (ἐν τούτῳ γὰρ τὸ
αἴτιον), τῶν δὲ τὸ ἐν μέρει, καθ' ὅσα διαίρεσις
εἰς τὰ άτομα, καθά περ ἐν τοῖς πρακτοῖς καὶ ποιη-
21 τοῖς· οὕτως γὰρ αὐτῶν ἡ ἐνέργεια. ταῦτ' δ' ἐπι-
στάμεθα καὶ οὐσίᾳ καὶ ἀριθμῷ καὶ εἶδει καὶ γένει
καὶ ἀναλογίᾳ καὶ εἰ ἄρα παρὰ ταῦτα διαίρεσει·
διὰ πλείστον δὲ τῷ κατ' ἀναλογίαν ὡς ἂν ἀπέ-
χοντες πλείστον τὰ μὲν δι' ἡμᾶς αὐτοὺς, τὰ δὲ
διὰ τὸ ὑποκείμενον, τὰ δὲ διὰ τάμνω.

22 Πλεοναχῶς δ' ὄντος τοῦ ἐπίστασθαι, πῶς | ἕκα-
στα μεταδιωκτέον, ἀρχὴ καὶ μέριστον ὁ οἰκεῖος
τρόπος, οἷον τὰ πρῶτα καὶ νοητά, καὶ τὰ κινητὰ
καὶ ὑπὸ τὴν φύσιν, αὐτῶν τε τούτων τὰ ἐν ἀρχῇ
καὶ <τὰ> ἐπόμενα μέχρι ζῴων καὶ φυτῶν καὶ ἐσχά-
των τῶν ἀφύχων. ἔστιν γὰρ τι καθ' ἕκαστον γέ-
23 νος ἰδίον, ὡς περ καὶ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς. ἔχει
δὲ καὶ αὐτὰ τὰ μαθήματα διαφορὰν καὶ περ ὁμο-
γενή πως ὄντα, διήρηται δ' ἰκανῶς. εἰ δὲ καὶ ἕνια
γνωστὰ τῷ ἄγνωστο εἶναι, καθά περ τινὲς φασιν.
ἰδίας ἂν ὁ τρόπος εἴη, διαίρεσεως δὲ τίνος δεῖ-
ται· τάχα δ' ἐφ' ὧν ἐνδέχεται, κατ' ἀναλογίαν οἰ-
κειότερον λέγειν ἢ αὐτῷ τῷ ἀγνώστῳ, καθά περ
εἰ τις τῷ ἀοράτῳ τὸ ὁρατόν. πόσοι δ' οὖν τρώ-
24 ποι καὶ ποσαχῶς τὸ εἰδέναι, πειρατέον διελεῖν. ἢ
δ' ἀρχὴ πρὸς αὐτὰ ταῦτα καὶ πρῶτον τὸ ἀφορί-
σαι τί τὸ ἐπίστασθαι. χαλεπώτερον δ' ἂν δόξειεν·
οὐ γὰρ οἷον τε καθόλου καὶ κοινόν τι λαβεῖν ἐν

τοῖς πλεοναχῶς λεγομένοις. ἡ * * *. καὶ τοῦτ'
ἀπορον ἢ οὐ ράδιόν γε εἰπεῖν, μέχρι πόσου καὶ
τίνων. Ζητητέον αἰτίας ὁμοίως ἐν τε τοῖς αἰ-
σθητοῖς καὶ νοητοῖς· ἢ γὰρ εἰς τὸ ἀπειρον ὁδὸς
ἐν ἀμφοῖν ἀλλοτρία καὶ ἀναιρούσα τὸ φρονεῖν.
ἀρχαὶ δὲ τρόπον τινὰ ἄμφω. τάχα δ' ἢ μὲν ἡμῖν
ἢ δ' ἀπλῶς, ἢ τὸ μὲν τέλος ἢ δ' ἡμετέρα τις
ἀρχή. μέχρι μὲν οὖν τινὸς δυνάμεθα δι' αἰτίου 25
θεωρεῖν ἀρχὰς ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων λαμβάνοντες·
ὅταν δὲ ἐπ' αὐτὰ τὰ ἄκρα καὶ πρῶτα μεταβαίνω-
μεν, οὐκέτι δυνάμεθα, εἴ τε διὰ τὸ μὴ ἔχειν αἰ-
τίαν εἴ τε διὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν, ὡς περ
πρὸς | τὰ φωτεινότερα βλέποντες. τάχα δ' ἐκεῖνο
ἀληθέστερον ὡς αὐτῷ τῷ νῦν τῶν τοιοῦτων ἢ
θεωρία θιγόντι καὶ οἷον ἀναμένει, διὸ καὶ οὐκ
ἔστιν ἀπάτη περὶ αὐτά. χαλεπὴ δὲ καὶ εἰς αὐτὸ 26
τοῦθ' ἢ σύνεσις καὶ ἡ πίστις, ἐπεὶ καὶ ἄλλως μέγα
καὶ πρὸς τὰς καθ' ἕκαστα πραγματείας ἀναγκαῖον
καὶ μάλιστα τὰς μεγίστας, ἐν τίνι ποιητέον τὸν
ὄρον, οἷον περὶ τὰς τῆς φύσεως καὶ περὶ τὰς ἐπι-
προτέρας. οἱ γὰρ ἀπάντων ζητούντες λόγον ἀναι-
ροῦσιν λόγον, ἅμα δὲ καὶ τὸ εἰδέναι· μᾶλλον δ'
ἀληθέστερον εἰπεῖν ὅτι ζητοῦσιν ὧν οὐκ ἔστιν
οὐδὲ πέφυκεν. * * * ὅσοι τὸν οὐρανὸν αἰδῶν ὑπο-
27 λαμβάνουσιν, ἐπὶ δὲ τὰ κατὰ τὰς φορὰς καὶ τὰ 27
μεγέθη καὶ τὰ σχήματα καὶ τὰς ἀποστάσεις καὶ
ὅσα ἄλλα ἀστρολογικὰ δεικνύσιν, τούτοις κατάλοι-

1 ἐνθα] ἐνια P, Ab. Wimmerus ἐνίων μὲν τὸ καθόλου scripserat 4 ταυτὶ P: ταυτὸ A, b. de structura
cf. p. vii *12 5 οὐσία P εἶδει· et 6 ἀναλογία P 6 διαίρεσις A 7 τῷ] το P, Ab 9 τάμνω· P
10 ἕκαστα P: ἕκαστον Ab 13 καὶ ὑπὸ P, A: καὶ τὰ ὑπὸ b ex codice Laurentiano 14 καὶ τὰ etiam Wimmer:
καὶ PAb ζῴων P 16 ἔχει... 18 ἰκανῶς superflua post sententiam antecedentem haud scio an pro diversa
eiusdem forma habenda sint 17 ὁμοιογενή A 19 γνωτὰ P sed idem ἀγνώστα et 22 ἀγνώστῳ 23 τὸ ἀό-
ρατον A 24 εἰδέ[ναι] cum rasura (ex εἰδέειν?) P¹ 26 τί om A 27—b1 in margine ση[μειώσαι] P

1 ἢ καὶ P, Ab. hiatum indicaui, quo certum est (cf. u. 3 Ζητητέον αἰτίας) definitionem scientiae haustam esse cf.
Arist. met. A 3 φανερόν ἐστι τῶν ἐξ ἀρχῆς αἰτίων δεῖ λαβεῖν ἐπιστήμην· τότε γὰρ εἰδέναι φανέν ἕκαστον ὅταν τὴν πρῶ-
την αἰτίαν οἴωμεθα γνωρίζειν et quae attuli mus. Rhen. xvi p. 271. fortasse cooperat scriptor ἡ[γούμεθ'] οὖν ἐπίστασθαι
κτλ. 2 γέ P: τέ A 6 ἀρχαὶ ex ἀρχας corr P¹: ἀρχῇ A 8 τίνος P 9 λαμβάνονται A 10 μεταβαίνωμεν A

13 ποθεινότερα A βλέποντες] βλέπειν P, Ab 14 τῶν τοιοῦτων P: om Ab 15 θιγόντι PAb 19 ἐν τίνι
P: ἐν τι (sed spiritum ex corr) A 20 περὶ τε τῆς PAb 21 οἱ γὰρ P: εἰ γὰρ A 22 ἅμα sic P καὶ το
P, b: τὸ A 24 πέφυκεν· ὅσοι P, A: hiatum indicaui. hoc fere Th. dixerat: finem sane statuendum esse. sed tamen
quoniam scientia in causarum nexu explicando posita esset, hoc ipsum causarum studium omitti non posse, eiusque
rei exemplum hoc subiunxerat quod servatum est. quamquam fieri potest, ut illis omissis Th. scripserit τοῖς οὖν
(pro ὅσοι) 27 ἀστρολογία PAb δεικνύσιν P δεικνύσι Ab καταλοιπόν eraso supra antepenultimam accentu A

πον τά τε πρώτα κινούνται καὶ τὸ τίνος ἕνεκα λέ-
γειν καὶ τίς ἡ φύσις ἐκάστου καὶ ἡ πρὸς ἀλληλα-
θείας καὶ ἡ τοῦ σύμπαντος οὐσία καὶ ὑποβαίνοντι
δὴ πρὸς τὰ ἄλλα καθ' ἑκάστον τῶν εἰδῶν ἡ με-
ρῶν ἄχρι ζῴων καὶ φυτῶν. εἰ οὖν ἀστρολογία
συνεργεῖ μὲν οὐκ ἐν τοῖς πρώτοις δὲ τῆς φύσεως,
ἕτερα τὰ κυριώτατ' ἂν εἴη καὶ πρότερα· καὶ γὰρ
δὴ καὶ ὁ τρόπος, ὡς οἴονται τινες, οὐ φυσικὸς ἢ
οὐ πᾶς. καίτοι τὸ γε κινεῖσθαι καὶ ἀπλῶς τῆς
φύσεως οἰκεῖον καὶ μάλιστα τοῦ οὐρανοῦ. διὸ καὶ
εἰ ἐνέργεια τῆς οὐσίας ἐκάστου καὶ τὸ καθ' ἑκα-
στον ὅταν ἐνεργῇ καὶ κινεῖται, καθά περ ἐν τοῖς
ζῴοις καὶ | φυτοῖς (εἰ δὲ μὴ, ὁμῶνυμα), δηλὸν ὅτι
κἂν ὁ οὐρανὸς ἐν τῇ περιφορᾷ κατὰ τὴν οὐσίαν
εἴη, χωριζόμενος δὲ καὶ ἡμεῶν ὁμῶνυμος· οἷον
28 γὰρ ζωὴ τις ἡ περιφορὰ τοῦ παντός. ἄρ' οὖν εἴ-
γε μὴδ' ἐν τοῖς ζῴοις τὴν ζωὴν ἢ ὠδὶ ζητητέον,
οὐδ' ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τοῖς οὐρανίοις τὴν φορὰν
ἢ τρόπον τινὰ ἀφωρισμένον; συνάπτει δὲ πως ἡ
νῦν ἀπορία καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀκινήτου κί-
νησιν.
IX Ὑπὲρ δὲ τοῦ πάνθ' ἕνεκά του καὶ μὴδὲν μά-
την, ἄλλως (θ') ὁ ἀφορισμὸς οὐ βόδιος, καθά περ
πλεονάκις λέγεται (πόθεν δ' ἄρξασθαι χρὴ καὶ εἰς
ποῖα τελευτᾶν); καὶ δὴ ἔνια τῷ μὴ δοκεῖν ἔχειν
οὕτως ἀλλὰ τὰ μὲν συμπτωματικῶς τὰ δ' ἀνάγκη
τινί, καθά περ ἐν τε τοῖς οὐρανίοις καὶ ἐν τοῖς
29 περὶ τὴν γῆν πλείοσιν. τίνος γὰρ ἕνεκα αἱ ἐφο-

δοὶ καὶ ἀνάρομαι θαλάττης ἢ τίνος αἱ προχωρή-
σεις (καὶ ἀναχωρήσεις) ἢ ἀναξηράνσεις καὶ ὑγρό-
τητες καὶ ὅλως πρὸς ἄλλοτ' ἄλλο μεταβολαὶ καὶ
φθοραὶ καὶ γενέσεις, [ἢ αἱ μὲν ἐν αὐτῇ τῇ γῇ ἁλ-
λωῖσιν καὶ μεταβολαὶ γίνονται πρὸς ἄλλοτ' ἄλλο
μεθισταμένων] καὶ ἕτερα δ' οὐκ ὀλίγα παρόμοια
τούτοις; ἐτι δ' ἐν αὐτοῖς τοῖς ζῴοις τὰ μὲν ὡς
περ μάταια, καθά περ τοῖς ἄρρεσιν οἱ μαστοὶ καὶ
τοῖς θήλεσιν ἢ πρόσεις, εἴ περ μὴ συμβάλλεται,
καὶ πύργωνος δ' ἐνίοις ἢ ὅλως τριχῶν ἔκφυσις ἐν
τισιν τόποις· ἐτι δὲ κεράτων μετέθη καθά περ τῶν
ἐλάφων τοῖςδε καὶ λελωβημένων κινήσει τε καὶ
παραιωρήσει καὶ ἐπιπροσθήσει τῶν ὁμμάτων· καὶ
ὡς ἔνια δὴ βίᾳ ἢ παρὰ φύσιν, ὥσπερ ὁ ἐρμηδὸς
ὀχεύει καὶ τὸ ἡμερόβιον ζῷ, καὶ ἕτερα οὐκ ὀλίγα
λάβοι τις ἂν τοιαῦτα. καὶ τὸ μέγιστον δὴ καὶ μά-
30 λιστα δοκοῦν περὶ τὰς τροφὰς καὶ γενέσεις τῶν
ζῴων· οὐθένος γὰρ ταῦθ' ἕνεκα, ἀλλὰ συμπτώματα
καὶ δι' ἐτέρας ἀνάγκας. ἔδει γάρ, εἴ περ τοῦ χά-
ριν, αἰεὶ κατὰ ταῦτα καὶ ὡσαύτως. ἐτι δ' ἐν τοῖς
φυτοῖς καὶ μᾶλλον τοῖς ἀψύχοις ὠρισμένην τιν'
ἔχουσι φύσιν, ὥσπερ δοκοῦσιν, καὶ μορφαῖς καὶ
εἶδεσιν καὶ δυνάμεσιν. τίνος ἕνεκα ταῦτα ζητή-
σειεν ἂν τις. αὐτὸ γὰρ τοῦτο ἀπορον τὸ μὴ ἔχειν
λόγον, καὶ ταῦτ' ἐν ἐτέροις μὴ προσοῦσαν προτέ-
ροις καὶ τιμωτέροις. ἢ καὶ ἔοικεν ὁ λόγος ἔχειν
τι πιστόν, ὡς ἄρα τῷ αὐτομάτῳ ταῦτα καὶ τῇ τοῦ
ὅλου περιφορᾷ λαμβάνει τινὰς ιδέας ἢ πρὸς ἀλ-

*8 τινές: mirum nī Epicurum dixit cf. ep. II 113

- 1 τα τε P, b: ταῦτα (αὐτὰ uolgatum) δὲ τὰ A 2 προσάλλα (accentu reslitato ex spirito) θέσειο P
4 ἡμερών P: ἡμέρων Ab. cf. Spengelius *Münchn. gel. anz.* 1843 p. 917 5 ἀστρολόγος A 6 δὲ om A
7 τὰ κυριώτατ' P δὲ τὰ κυριώτατα A: δὲ κυριώτερα B sed supra ser ata 10 sq. καὶ εἴ] καὶ ἡ PAb. εἰ ἡ
Wimmer 12 κινεῖται B: κινῆται PAb 16 ἄρ P ἄρ' A εἴ γε Sylburgius: εἴτε P εἴτε Ab 17 ὠδὶ P: ὠδεῖ
AB ὠδε/// A² 22 μὴδὲν PA: μὴθὲν b 23 ἀλλ' ὡς sine ulla prosodia P ἀλλ' ὡς Ab: θ' addidi
24 δ' Pb: δὲ A τ' Zeller χρῇ P: χρῆν A χρῆν b 25 ἔνια scil. οὐ βόδια ἀφορίζεσθαι. sed coniciās ἐνίαν
τῶν A 26 ἀνάγκη P 28 ἕνεκα post ἐφοδοὶ traicit A
2 καὶ ἀναχωρήσεις suppleui cf. φυσ. δοξ. fr. 12 p. 486, 4. 17 sqq. D. ἀναξηράνσεις· P 3 προ P 4 ἡ
... 6 seclusi pleniorē formā superioris (u. 3) colli 6 δ' Pb: om A 7 ἐτι P, A: ἐστι B αὐτοῖς ζῴοις P
8 αἱ μασθαὶ A 10 ἐκφυσιν P 11 ἐστι δὲ A 12 τοῖς δὲ Ab λελωβημένων P: λελωβημένους Ab κινή-
σει PAb 14 φύσειν P 18 οὐθένος P: οὐθένος A 19 τοῦ] τούτων PAb 20 ταῦτα interpret: ταῦτα P
ταῦτα A 22 ἐχουσαι P 23 εἶδεσιν P: εἶδει A τίνος Pb: τίνος γ' A 24 ζητήσειεν ex ζητήσεων corr P¹
25 προσοῦσαν scil. ὠρισμένην φύσιν (u. 21): ποιοῦσιν P ποιοῦσι Ab προτέρως A 26 ἡ P: ἡ A

ίνος αἱ προχωρή-
ράνσεις καὶ ὑπρό-
λο μεταβολαὶ καὶ
ν αὐτῇ τῇ γῇ ἀλ-
πρὸς ἄλλοι· ἄλλο
λίγα παρόμοια
ψοὶς τὰ μὲν ὡς-
σιν οἱ μαστοὶ καὶ
μὴ συμβάλλεται,
μὴ ἑκφυσις ἐν
καθὰ περ τῶν
κνήσει τε καὶ
ὡν ὁμμάτων· καὶ
ὡς περ ὁ ἐρμῆδιος
ἕτερα οὐκ ὀλίγα
γιστον δὴ καὶ μά- 30
καὶ γενέσεις τῶν
ἀλλὰ συμπτώματα
αἱ, εἰ περ τοῦ χά-
ς, ἐπὶ δ' ἐν τοῖς
ὡς ὠρισμένην τιν'
καὶ μορφαῖς καὶ
ἐκα ταῦτα ζητή-
τορον τὸ μὴ ἔχειν
οσοῦσαν προτέ-
εν ὁ λόγος ἔχειν
ταῦτα καὶ τῇ τοῦ
όας ἢ πρὸς ἀλ-

81 ληλα διαφοράς. εἰ δὲ μή, τοῦ θ' ἕνεκά του καὶ
εἰς τὸ ἀριστον ληπτέον τινὰς ὁρους καὶ οὐκ ἐπὶ
πάντων ἀπλῶς θετέον· ἐπεὶ καὶ τὰ τοιάδε ἔχει
τινὰ διστασμών καὶ ἀπλῶς λέγόμενα καὶ καθ' ἑκα- 5
στον· ἀπλῶς μὲν ὅτι τὴν φύσιν <εἰκός> ἐν ἀπα-
σιν ὁρέγεσθαι τοῦ ἀρίστου καὶ ἐφ' ὧν ἐνδέχεται
μεταδιδόναι τοῦ αἰεὶ καὶ τοῦ τεταγμένου· ὡς δ'
αὐτως καὶ ἐπὶ τῶν ζῴων ὁμοίως· ὅπου γὰρ οἷον
τε τὸ βέλτιον, ἐνταῦθα οὐδαμοῦ παραλείπει, οἷον
τὸ ἐμπροσθεν τὴν φάρυγγα τοῦ οἰσοφάγου (τιμῶ- 10
τερον γάρ), καὶ ἐν | τῇ μέσῃ κοιλίᾳ τῆς καρδίας
τὴν κρᾶσιν ἀρίστην, ὅτι τὸ μέσον τιμωτάτων·
32 ὡσαύτως δὲ καὶ ὅσα κόσμου χάριν· εἰ γάρ, καὶ
ἢ ὁρεῖς οὕτως, ἀλλ' ἐκεῖνό γ' ἐμφαίνει διότι πολὺ
τὸ οὐχ ὑπακοῦον οὐδὲ δεχόμενον τὸ εὖ, μᾶλλον 15
δὲ πολλῶν πλείον· ὀλίγον γάρ τι τὸ ἐμψυχον,
ἄπειρον δὲ τὸ ἄψυχον· καὶ αὐτῶν τῶν ἐμψύχων
ἀκαριαῖον καὶ βέλτιον τῷ εἶναι· τὸ δ' ὅλον σπά-
νιόν τι καὶ ἐν ὀλίγοις τὸ ἀγαθόν. πολὺ δὲ πλη-
θος εἰ τοῦ κακοῦ, ἐν ἀοριστίᾳ δὲ μόνον καὶ οἷον
ὕλης εἶδει, καθαιρεῖν τὰ τῆς φύσεως ἀμαθεστά-
του, εἰκὴ γὰρ οἱ περὶ τῆς ὅλης οὐσίας λέγον-
τες, ὡς περ Σπεύσιππος σπάνιόν τι τὸ τίμιον
ποιεῖ τὸ περὶ τὴν τοῦ μέσου χώραν, τὰ δ' ἄκρα
καὶ ἐκατέρωθεν. τὰ μὲν οὖν ὄντα καλῶς ἔτυχεν 25
ὄντα.

33 Πλάτων δὲ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι μακρὰν τὴν

b22 cf. Theophrastus π. αἰσθ. 65 sqq. p. 517, 22 Diels.

1 διαφορὰς A μη τοῦθ' P, Ab. cf. b27. 15 2 ὁρους. οὐκ omīssa coniunctione A 4 διστασμών P: διστα-
γμών A λεγόμενα P: λέγομεν ἢ Ab καθέκαστον P: καθ' ἑκάστου A 5 post ἀπλῶς falso iterata θετέον· ἐπεὶ
καὶ τὰ τοιάδε ἔχει (ex u. 3) sed deleta exhibit A εἰκός exempli causa supplēui 8 αὐτως Ab: αὐτοσ· P. expli-
catur quod antea propositum erat καθ' ἑκάστον ὅπου P: ὅποι A 10 οἰσοφάγου P 11 μεσθι P 12
κρᾶσιν PA 14 ἐκεῖνο γε A 18 τῷ PAb 19 τι P: τε Ab 20 εἰ] ἢ P ἢ A εἰ B εἶναι Oporius edi-
dit το κακόν· οὐκ εἰ (ei A) ἀοριστία P, Ab, ἐν etiam Zeller 21 εἶδη P εἶδη Ab καθαιρεῖν] καθάπερ PAb
21 sq. ἀμαθεστάτου· καὶ γὰρ P ἀμαθεστάτου· εἰ καὶ γὰρ A: correxit Sylburgius 24 χώραν P 25 ἐκατέρω A
27—b23 his disputatio superior non continuari uidetur sed alio modo iterari

1 ἐπιμμεῖσθαι P, Ab: hiatum indicavi, cui supplendo nescio an hoc sufficiat ἐπι[νοοῦντες τῶν τῆδε ἀποφαί-
νονται τὸ ἐν] γ' ἐθέλειν P: γε θέλειν Ab ἅπαντας Camotius 3 ἄπειρον sed u supra ei m sec A 5 ὡς]
δλωσ P ὅλως δὲ Ab ἀνέ[υ] cum litura (ex ἐν corr) P¹ 9 πάντ' εἰς A: πάντ' εἰς P τὸ ἀόριστον A 10
εἰπερ P 11 οὐσίαν P, A² ἄγίαν A¹ 12 καὶ ἐναντίας P, A: ἐν supplēuit B² et Sylburgius 14 τῷ τὸ A
περὶ τὰς] περὶ τε P περὶ Ab 15 fort. τῷ βελτίονι οὐτε τῷ τινός PA: τίνος b 18 τὴν τε τάξιν P: τὴν
τάξιν Ab. hiatum notavi, intercedisse καὶ τὸ ὠρισμένον opinor cf. p. vi b28 23 ἀτόμων εἰς P 24 περίσκε-
πτόν A ὁδ' PA

ἀπόστασιν ἐπὶ * * μμείσθαι γ' ἐθέλειν ἅπαντα·
καίτοι καθὰ περ ἀντίθεσιν τινα ποιοῦσιν τῆς ἀο-
ρίστου δυνάδος καὶ τοῦ ἐνός, ἐν ἣ καὶ τὸ ἄπειρον
καὶ τὸ ἄτακτον καὶ πᾶσα ὡς εἰπεῖν ἀμορφία καθ'
αὐτὴν, ὡς οὐχ οἷον τε ἄνευ ταύτης τὴν τοῦ ὅλου
φύσιν, ἀλλ' οἷον ἰσομοιεῖν ἢ καὶ ὑπερέχειν τῆς
ἐτέρας ἢ καὶ τὰς ἀρχὰς ἐναντίας. διὸ καὶ οὐδὲ
τὸν θεόν, ὅσοι τῷ θεῷ τὴν αἰτίαν ἀνάπτουσιν, δύ-
νασθαι πάντ' εἰς τὸ ἀριστον ἄρειν, ἀλλ' εἰ περ, ἐφ'
ὅσον ἐνδέχεται· τάχα δ' οὐδ' ἂν προέλοιτ', εἰ περ
ἀναιρεῖσθαι συμβήσεται τὴν ὅλην οὐσίαν ἐξ ἐναν-
τίων γε καὶ <ἐν> ἐναντίοις οὖσαν. φαίνεται δὲ 34
καὶ ἐν | τοῖς πρώτοις ἐπιθεωρούμενα πολλὰ καὶ ὡς
ἔτυχεν, οἷον τὰ περὶ τὰς τῆς γῆς λεχθέντα μετα-
15 βολάς· οὐτε γὰρ τὸ βέλτιον οὐτε τὸ τινός χάριν,
ἀλλ' εἰ περ, ἀνάγκη τινὶ κατακολουθεῖν· πολλὰ δὲ
καὶ ἐν τῷ ἀέρι τοιαῦτα καὶ ἐν ἄλλοις. μάλιστα δ' ἂν
δόξειεν ἔχειν τὴν τε τάξιν * * τῶν μὲν αἰσθητῶν
τὰ οὐράνια, τῶν δ' ἄλλων, εἰ μὴ ἄρα καὶ πρότερα
τούτων, τὰ μαθηματικά· εἰ γὰρ καὶ μὴ πᾶν ἀλλ'
ἐν τούτοις πλεόν τὸ τεταγμένον. πλὴν εἰ τις τοι-
αύτας λαμβάνει τὰς μορφάς, οἷας Δημόκριτος ὑπο-
τίθεται τῶν ἀτόμων.

ἀλλὰ δὴ τούτων μὲν περὶ σκεπτέον. ὁ δ' ἔξ
ἀρχῆς ἐλέχθη, πειρατέον τινὰ λαμβάνειν ὅρον καὶ
ἐν τῇ φύσει καὶ ἐν τῇ τοῦ σύμπαντος οὐσίᾳ καὶ
τοῦ ἕνεκά του καὶ τῆς εἰς τὸ βέλτιον ὁρμῆς. αὕτη

p. 323 Br.

γάρ ἀρχὴ τῆς τοῦ σύμπαντος θεωρίας, ἐν τίσιν
τὰ ὄντα καὶ πῶς ἔχει πρὸς ἄλληλα.

Τοῦτο τὸ βιβλίον Ἀνδρόνικος μὲν καὶ Ἑρμιππος
ἀγνοοῦσιν, οὐδὲ γὰρ μνείαν αὐτοῦ ὅλως πεποίη- 8

ται ἐν τῇ ἀναγραφῇ τῶν Θεοφράστου βιβλίων·
Νικόλαος δὲ ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν Ἀριστοτέλους Μετὰ
τὰ φυσικὰ μνημονεύει αὐτοῦ, λέγων εἶναι Θεοφρά-
στου. εἰσὶ δ' ἐν αὐτῷ οἷον προδιαπορίαι τινὲς ὁλί-
γαι τῆς ὅλης πραγματείας.

2 Θεοφράστου τῶν μετὰ τὰ φυσικὰ (φυσικὰ ᾧ Α) subscribant PA 4—b5 subscriptionem testantur PAB.
quacum cf. quae cod. Vrbinas Historiae plantarum sub finem libri H adnotat (anal. Theophr. p. 23) Ἑρμιππος δὲ
Περὶ φρυγανικῶν καὶ ποιωδῶν, Ἀνδρόνικος δὲ Περὶ φυτῶν ἱστορίας 4 τὸ Α: om P 5 μνείαν P

^{b1} τῇ ἀναγραφῇ P 2 τῇ θεωρίᾳ P 4 δ' ἐν P: δὲ ἐν Ab προδιαπορίαι P: προδιαπορήσεις A.

πρώτου βιβλίων
Αριστοτέλους Μετά
των είναι Θεοφρά-
στασίου τινές ὀλί-

onem testantur PAB.
p. 23) Ἑρμῖπος δὲ
μνείαν P
προδιαπορήσεις A.

SCHOLAE SECUNDVM ORDINES DISCRIPTAE

I. ORDINIS THEOLOGORVM EVANGELICORVM

1. Professores ordinarii

GVILELMVS LVDOVICVS KRAFFT Dr. *Publice* I. Historiam ecclesiae catholicae romanae a concilio Tridentino usque ad Vaticanum tradet bis p. h. d. Sat. h. IX et X. *Privatim* II. Historiam ecclesiae a Gregorii VII temporibus usque ad finem saeculi XVI enarrabit quinquies p. h. h. X.

ADOLFVS HERM. HENR. KAMPHAVSEN Dr. *Publice* I. Seminarii regii sociis difficiliora veteris testamenti capita interpretanda proponet. *Privatim* II. Psalmos explicabit quater p. h. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IX. III. Introductionem in vetus testamentum tradet quinquies p. h. h. VIII.

ANTONIVS AEMILIVS FRIDERICVS SIEFFERT Dr. *Publice* I. Seminarii regii sodalium in dogmatum historia exercitia dirigere perget. *Privatim* II. Disciplinam ethicam tradet quinquies p. h. h. IX. III. Epistolam ad Hebraeos scriptam explicabit quater p. h. h. XI.

LVDOVICVS LEMME Dr. *Publice* I. Seminarii regii sodalium in theologia systematica exercitia moderari perget d. Lun. h. VI. *Privatim* II. Theologiae dogmaticae partem secundam (apologeticen) tradet quinquies p. h. h. X. III. Historiam dogmatum enarrabit quinquies p. h. h. XI.

EVGENIVS SACHSSE Dr. *Publice* I. Exercitationes seminarii homiletici et catechetici instituet. *Privatim* II. Theologiae practicae partem alteram tractabit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V. III. Scholae quae dicitur elementaris nec non paedagogices ad eam spectantis historiam enarrabit d. Mart. Iov. Ven. h. IV.

2. Professor ordinarius honorarius

FRIDERICVS FABRI Dr. theol. et phil. *Privatim* I. Evangelium s. Ioannis quater d. Merc. Iov. Ven. Sat. h. XI explicabit. *Privatissime et gratis* II. Colloquia de quaestionibus dogmaticis e scriptura sacra petitis semel habebit d. Sat. h. p. i.

3. *Professores extraordinarii*

- IOHANNES MEINHOLD Lic. theol. *Publice* I. Iesaiæ capita XIII—XXVII interpretabitur d. Lunae h. III. *Privatim* II. Librum Iesaiæ explicabit quater p. h. d. Mart. Merc. Iov. Ven. h. III. III. Exercitationes hebraicas instituet d. Lun. et Iov. h. IV.
- EDVARDVS BRATKE Lic. theol. Dr. phil. *Publice* I. Historiam ecclesiae ab exeunte saeculo XVI usque ad finem saeculi XVIII tradet d. Sat. h. IX et X. *Privatim* II. Historiae ecclesiasticae partem primam usque ad Caroli magni tempora enarrabit quinquies p. h. h. X.

II. ORDINIS THEOLOGORVM CATHOLICORVM

1. *Professores ordinarii*

- FRANCISCVS HENRICVS REVSCH Dr. *Publice* I. Historiam theologiae catholicae inde ab anno 1750 narrabit bis p. h. h. XI. *Privatim* II. Genesin interpretabitur quater p. h. h. IX. III. Theologiae dogmaticae partem II tradet sexies p. h. h. X.
- IOSEPHVS LANGEN Dr. *Publice* I. Locos selectos N. T. interpretabitur semel p. h. h. XI. *Privatim* II. Evangelium Ioannis exponet ter p. h. h. XI. III. Historiae ecclesiasticae p. II enarrabit quinquies p. h. h. XII.
- HVBERTVS THEOPHILVS SIMAR Dr. *Privatim* I. Theologiae dogmaticae p. III docebit sexies p. h. h. VIII. *Privatissime et gratis* II. In seminario theologico exercitationes dogmaticas moderabitur d. Mart. h. V et VI.
- CAROLVS AD. HENRICVS KELLNER Dr. *Publice* I. Archaeologiam sacrificii missae tradet semel p. h. h. IV. *Privatim* II. Catechetice et homiletice docebit ter p. h. h. XI. *Privatissime et gratis* III. In seminario theologico exercitationes homileticas et catecheticas moderabitur bis p. h. h. V et XII.
- FRANCISCVS PH. KAVLEN Dr. *Publice* I. Archaeologiam biblicam docere perget bis p. h. h. XII. *Privatim* II. Introductionem in libros V. T. historicam dabit quater p. h. h. XII. *Privatissime et gratis* III. In seminario theologico exercitationes veteris testamenti interpretandi moderabitur bis p. h. h. IV.
- HENRICVS SCHROERS Dr. *Privatim* I. Historiae ecclesiasticae p. I (usque ad a. 600) enarrabit quinquies p. h. h. IX. *Privatissime et gratis* II. Seminarii theologici exercitationes historicas moderabitur bis p. h. h. p. stat.
- IACOBVS KIRSCHKAMP Dr. *Publice* I. De nexu inter theologiam et metaphysicam intercedente disserere perget ter p. h. h. XI. *Privatim* II. Theologiae moralis partem priorem docebit quinquies p. h. h. X. *Privatissime et gratis* III. In seminario theologico exercitationes ad theologiam moralem spectantes moderabitur d. Iov. h. V et VI.

2. *Professores extraordinarii*

- BERNARDVS FECHTRVP Dr. *Publice* I. Liturgices partem generalem tradet bis p. h. h. XII. *Privatim* II. Homiletice docebit ter p. h. h. XI.

IOSEPHVS FELTEN Dr. *Privatim* I. Evangelium secundum Matthaeum interpretabitur quater p. h. h. iv. *Privatissime et gratis* II. In seminario theologico regio exercitationes novi testamenti interpretandi moderabitur bis p. h. horis p. stat.

III. ORDINIS IVRECONSVLTORVM

1. Professores ordinarii

IOHANNES FRIDERICVS DE SCHVLTE Dr. *Privatissime et gratis* I. In seminario regio exercitationes iuris canonici instituet die Sat. h. ix et x. *Privatim* II. Historiam iuris et imperii germanici tradet dieb. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. xii.

GVILELMVS ENDEMANN Dr. *Privatissime et gratis* I. In seminario exercitationes processus civilis moderabitur d. Merc. h. v et vi. *Privatim* II. Ius mercaturae dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. xi docebit. III. Ius cambiorum d. Merc. h. xi et die Sat. h. x. IV. Processum criminalem dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. xii.

PAVLVS KRVEGER Dr. *Privatissime et gratis* I. In seminario iuridico exercitationes iuris Romani privati instituet d. Mart. h. v et vi. *Privatim* II. Institutiones iuris Romani dieb. Mart. Merc. Iov. Ven. h. ix docebit. III. Pandectarum partem alteram (de iure obligationum) dieb. Mart. Merc. Ven. Sat. h. x tradet.

HERMANNVS SEVFFERT Dr. *Publice* I. De iudiciis ex lege iudiciaria imperii Germanici ordinatis disseret diebus Lun. et Iov. h. v. *Privatim* II. Philosophiam iuris nec non iuris generalem doctrinam docebit dieb. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. iv. III. Exercitationes iuris et processus criminalis moderabitur die Mart. h. v et vi.

HERMANNVS HVEFFER Dr. *Publice* I. Ius matrimoniorum dieb. Lun. et Iov. h. ii exponet. *Privatim* II. Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. iii docebit.

CONRADVS HVBERTVS HVGO LOERSCH Dr. *Publice* I. Partes selectas iuris Germanici privati exponet die Merc. h. iii. *Privatim* II. Ius privatum Germanicum docebit dieb. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. ix. III. Ius Francogallicum civile quod in terris Rhenanis viget dieb. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. x tradet.

GVILELMVS KAHL Dr. *Privatissime et gratis* I. In usum theologiae evangelicae studiosorum ius ecclesiasticum tradet dieb. Mart. Ven. h. iii. *Privatim* II. Ius publicum Germaniae et Borussiae docebit dieb. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. x. III. Ius poenale germanicum dieb. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. xi exponet.

ERNESTVS ZITELMANN Dr. *Privatissime et gratis* I. In seminario regio societati iuris Romani praeerit die Lun. h. v et vi. *Privatim* II. Pandectarum partem primam (partem generalem et ius rerum) tradet dieb. Lun. et Iov. h. x et dieb. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. xi. III. Exercitationes iuris civilis practicas instituet die Merc. h. xii et die Sat. h. xi et xii.

IVLIVS BARON Dr. *Privatissime et gratis* I. In seminario regio selectis e iure Romano locis et ore et stilo interpretandis praeerit die Ven. h. v et VI. *Privatim* II. Historiam iuris Romani nec non ordinem iudiciorum Romanorum enarrabit dieb. Mart. Merc. Iov. Ven. h. X. III. Pandectarum partem tertiam (de iure familiae et hereditario) dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII exponet. IV. Processum civilem imperii Germanici dieb. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IX docebit.

2. Professor extraordinarius

ERNESTVS LANDSBERG Dr. *Privatissime et gratis* I. In seminario regio de Pandectarum locis interpretandis disputationes moderabitur die Lun. h. v et VI. *Publice* II. De summis iuris poenalis principiis quomodo invaluerint disseret die Iov. h. v. *Privatim* III. Pandectarum partem tertiam (de iure familiarum et hereditario) exponet dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII.

3. Privatim docens

HENRICVS HACKFELD PFLVEGER Dr. *Gratis* De possessione disseret dieb. Mart. et Ven. h. IV.

IV. ORDINIS MEDICORVM

1. Professores ordinarii

GVSTAVVS VEIT Dr. *Publice* I. Gynaecologiae partem d. Merc. h. v tradet. *Privatim* II. Artem obstetriciam senis diebus h. VIII docebit. III. Exercitationes practicas in clinico gynaecologico quotidie h. XII moderari perget.

FRANCISCVS DE LEYDIG Dr. scholas non habebit.

EDVARDVS PFLVEGER Dr. *Publice* I. Seminarium physiologicum quotidie moderari perget. *Privatim* II. Physiologiae specialis partem alteram i. e. vegetativam d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IX docebit.

CAROLVS KOESTER Dr. *Privatissime et gratis* I. Laboratorium pathologicum moderabitur una cum RIBBERT P. E. quotidie. *Privatim* II. Anatomiam et physiologiam pathologicam specialem quinquies h. v docebit. III. Cursum demonstrativum anatomiae pathologicae bis d. Lun. et Iov. h. II-IV cum exercitationibus rite obducendi cadavera prout materia suppetet instituet.

THEODORVS SAEMISCH Dr. *Publice* I. De ratione mutua inter corporis et oculi morbos d. Iov. h. VI disseret. *Privatim* II. Clinicum ophthalmiatricum moderabitur ter dieb. Lun. Mart. Ven. h. VIII. III. Cursum ophthalmoscopicum instituet d. Merc. h. II et III. IV. Cursum operationum in oculo instituendarum habebit d. Ven. h. II.

CAROLVS BINZ Dr. *Privatissime et gratis* I. Laboratorium pharmacologicum quotidie h. p.

- st. moderari perget. *Privatim* II. Pharmacologiae experimentalis p. I tradet d. Lun. Merc. Iov. h. III. III. Toxicologiam experimentalem exponet semel d. Mart. h. III.
- ADOLPHVS LIBER BARO DE LA VALETTE ST. GEORGE Dr. *Privatissime et gratis* I. Laboratorium anatomicum moderari perget una cum NVSSBAVM P. E. et SCHIEFFERDECKER P. E. quotidie h. IX—I. *Privatim* II. Anatomiam specialem docebit sexies p. h. h. VIII. III. Exercitationes anatomicas una cum NVSSBAVM P. E. et SCHIEFFERDECKER P. E. prosectore moderabitur quotidie h. IX—IV.
- FRIDERICVS TRENDELENBURG Dr. *Publice* I. Aciurgiae capita selecta tradet semel d. Merc. h. VI. *Privatim* II. Clinicum et polyclinicum chirurgicum moderabitur quotidie h. IX—X³/₄.
- FRIDERICVS SCHVLITZE Dr. *Publice* I. De tuberculorum lue semel disseret d. Ven. h. XII. *Privatim* II. Clinicum internae medicinae moderabitur quotidie h. X³/₄—XII. III. Pathologiam et therapiam morborum infectivorum docebit bis d. Mart. et Iov. h. XII.
- CAROLVS PELMAN Dr. *Gratis et privatissime* I. De animi perturbationibus insaniae finitimis semel disseret d. Merc. h. V. *Privatim* II. Clinicum psychiatricum bis moderabitur d. Lun. et Iov. h. V.

2. Professor ordinarius honorarius

- HERMANNVS SCHAAFFHAUSEN Dr. *Publice* I. Anthropologiam docebit dieb. Lun. et Iov. h. IV. II. Physiologiam generalem die Mart. h. IV explicabit. *Privatim* III. Pathologiam generalem tradet dieb. Lun. et Iov. h. XII.

3. Professores extraordinarii

- IOSEPHVS DOVTRELEPONT Dr. *Publice* I. De morbis cutis aget d. Merc. h. IV. *Privatim* II. Clinicum et polyclinicum morborum cutis et syphiliticum moderabitur d. Merc. et Sat. h. XII.
- CAROLVS FINKELNBURG Dr. *Publice* I. Balneologiam docebit die Merc. h. V. *Privatim* II. Hygienam quater dieb. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VI.
- CAROLVS DE MOSENHIL Dr. *Publice* I. Selecta capita chirurgiae tradet die Iov. h. IV. *Privatim* II. Chirurgiam generalem docebit diebus Merc. et Iov. h. VIII.
- MAVRICIVS NVSSBAVM Dr. *Privatissime et gratis* I. Laboratorium anatomicum moderari perget una cum DE LA VALETTE ST. GEORGE P. O. et SCHIEFFERDECKER P. E. quotidie h. IX—I. *Privatim* II. Exercitationes anatomicas una cum DE LA VALETTE ST. GEORGE P. O. et SCHIEFFERDECKER P. E. quotidie instituet h. IX—IV. III. Anatomiam organorum sentiendi docebit d. Lun. et Mart. h. IV. IV. Topographiam intestinorum demonstrabit d. Merc. h. IV.
- DITTMARVS FINKLER Dr. *Publice* I. Therapiam generalem docebit d. Sat. h. IV. *Privatim* II. Polyclinicum medicum moderabitur quinquies dieb. Lun. ad Ven. h. IV.
- FRIDERICVS FVCHS Dr. *Publice* I. De philosophiae naturalis principiis generalibus disseret semel h. p. i. *Privatim* II. Electrodiagnostice et electrotherapiam tradet bis h. p. i.

- HVGIO RIBBERT Dr. *Publice* I. Anatomiam pathologicam respirandi organorum tradet d. Iov. h. VIII. *Privatissime et gratis* II. Laboratorium pathologicum una cum KOESTER P. O. quotidie moderabitur. *Privatim* III. Cursum histologiae pathologicae dabit quater dieb. Mart. et Ven. h. II et III. IV. De tumoribus disseret die Mart. h. VI.
- HENRICVS WALB Dr. *Publice* I. Otologiae selecta capita tradet semel die Mart. h. v. *Privatissime et gratis* II. Polyclinicum otiatricum moderari perget dieb. Merc. et Sat. h. II $\frac{1}{2}$. III. Studia in laboratorio clinico reget quotidie hor. post ind.
- AEMILIVS VNGAR Dr. *Publice* I. Hygienam infantum specialem tradet semel h. p. st. *Privatim* II. Medicinam forensem commilitonibus iuris studiosis explicabit bis h. p. st. III. Infantum morbos demonstrationibus clinicis illustrabit d. Merc. et Sat. h. II.
- PAVLVS SCHIEFFERDECKER Dr. *Privatissime et gratis* I. Laboratorium anatomicum moderari perget una cum DE LA VALETTE ST. GEORGE P. O. et NVSSBAVM P. E. quotidie h. IX—I. *Privatim* II. Exercitationes anatomicas una cum DE LA VALETTE ST. GEORGE P. O. et NVSSBAVM P. E. quotidie instituet h. IX—IV. III. Historiam evolutionis hominis et vertebratorum tradet ter p. h. dieb. Iov. et Ven. h. IV Sat. h. IX.
- IOHANNES LEO Dr. *Publice* I. De explorandi rationibus clinicis semel disseret h. p. st. *Privatim* II. Cursum laryngoscopiae bis dabit h. XII. III. Cursum percussiois et auscultationis instituet d. Lun. et Ven. h. v.

4. *Privatim docentes*

- IOSEPHVS KOCKS Dr. *Gratis* Cursum operationum obstetriciarum quater instituet h. p. st.
- CAROLVS BYRGER Dr. *Gratis* I. De morbis narium et laryngis capita selecta tractabit semel. *Privatim* II. Cursum laryngoscopiae et rhinoscopiae habebit bis h. p. i.
- GVILELMVS KOCHS Dr. *Gratis* I. De physiologia cerebri et medullae spinalis disseret d. Ven. h. XI. *Privatim* II. Repetitorium partium selectarum physiologiae bis instituet h. p. st.
- OSCARVS WITZEL Dr. *Privatim* Chirurgiam propaedeuticam docebit quater p. h. theoretice dieb. Lun. et Ven. h. VI, artem fasciarum applicandarum una cum EIGENBRODT Dr. binis horis post statuendis.
- GEORGIVS KRVKENBERG Dr. *Privatim* Cursum operationum obstetriciarum instituet d. Lun. et Ven. h. IV.
- CAROLVS BOHLAND Dr. *Privatim* Diagnostice chemicae et microscopicae bis tradet diebus p. st. h. IV.
- IVLIVS GEPPERT Dr. *Gratis* I. De luce et lustramentis disseret d. Sat. h. III. II. Laboratorium pharmacologicum una cum BINZ P. O. moderabitur.
- ROBERTVS THOMSEN Dr. *Gratis* I. Anatomiam et physiologiam cerebri et medullae spinalis hominis docebit semel d. Sat. h. v. II. Psychiatriam forensem semel h. p. i.
- FRIDERICVS SCHENCK Dr. *Gratis* De cerebri et medullae spinalis physiologia semel disseret h. p. i.
- CAROLVS EIGENBRODT Dr. *Gratis* I. Ossium et articularum morbos chirurgicos explanabit

d. Mart. et Sat. h. IV. *Privatim* II. Artem fasciarum applicandarum una-cum WITZEL Dr. praeibit binis horis p. st.

V. ORDINIS PHILOSOPHORVM

1. Professores ordinarii

- FRANCISCVS BVECHELER Dr. *Publice* I. Ansonii Mosellam leget d. Merc. h. XI. II. Sodalibus seminarii philol. ordinariis Aeschlyi Supplices enarrandam proponet d. Mart. h. VI et VII. *Privatim* III. Institutiones linguae latinae docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI.
- HERMANNVS VSENER Dr. *Publice* I. Ciceronis de philosophia libros seminarii philol. sodalibus ordinariis commentatione et disputatione tractandos proponet d. Ven. h. VI et VII. *Privatim* II. Aristophanis Vespas praeleget d. Mart. Merc. Ven. h. X. III. Chronologiam antiquitatis ter explicabit d. Lun. et Merc. h. X, d. Merc. h. IX.
- RVDOLPHVS LIPSCHITZ Dr. *Publice* I. Seminarii mathematici sodalium exercitationes una-cum KORTVM P. E. moderabitur d. Merc. et Sat. h. XI. *Privatim* II. Elementa geometriae analyticae tradet d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XI. III. Calculum variationum eiusque usum in theoria formarum ex quibuslibet differentialibus conflatarum exploranda exponet d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII.
- AVGVSTVS KEKVLÉ Dr. *Publice* I. Historiae chemiae capita selecta tractabit semel d. Ven. h. IV. *Privatim* II. Chemiae experimentatae partem II i. e. chemiam organicam tradet quater d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. X. III. Metallorum et salium chemiam docebit bis d. Merc. et Sat. h. X. IV. Exercitationes practicas in laboratorio chemico moderabitur una-cum ANSCHVETZ P. E. et KLINGER P. E. quotidie ab h. IX ad h. V.
- IVERGEN BONA MEYER Dr. *Publice* I. Societatem philosophicam moderabitur semel d. Sat. h. VI. II. Philosophiam nostrae aetatis exponet bis d. Merc. et Ven. h. VI. *Privatim* III. Historiam philosophiae recentioris inde a Cartesio docebit quater d. Mart. Merc. Iov. Ven. h. V.
- CAROLVS IVSTI Dr. *Publice* I. De schola antiqua Flandriae disseret semel h. VI. *Privatim* II. Historiam picturae italicae enarrabit ter d. Merc. Iov. Ven. h. XI.
- IOSEPHVS NEVHAEVSE Dr. *Publice* I. Exercitationes philosophicas et paedagogicas moderabitur et selecta plurium auctorum capita interpretanda proponet d. Merc. et Sat. h. VIII. *Privatim* II. Psychologiam docebit quater p. h. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII. III. Paedagogicam docebit quater eisdem diebus h. IX.
- HENRICVS NISSEN Dr. *Publice* I. Seminarii historici sodalibus Thueydidis historiam examinandam proponet d. Lun. h. VI et VII. *Privatim* II. Geographiam antiquam docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IX.
- HVGGO LASPEYRES Dr. *Publice* I. Exercitationes microscopicas et petrographicas in insti-

- tuto mineralogico habebit d. Lun. h. IX ad XII. *Privatim* II. Mineralogiae partem generalem quae est de natura crystallorum geometrica et physica tradet quinquies p. h. d. Mart. Merc. Iov. Ven. Sat. h. IX. *Privatissime* III. Mineralogiae et petrographiae studia singulorum moderari perget d. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IX ad I.
- EDVARDVS STRASBURGER Dr. *Publice* I. Selecta capita morphologiae et physiologiae plantarum tradet semel d. Ven. h. XI. *Privatim* II. Botanice specialem docebit d. Lun. Mart. Merc. Iov. h. XI. III. Quaestiones de rebus botanicis instituendas moderabitur quotidie ab h. VIII usque ad h. V.
- CAROLVS MENZEL Dr. *Publice* I. Exercitationes seminarii historici de scriptoribus rerum germanicarum saec. X et XI moderabitur d. Sat. h. XI et XII. *Privatim* II. Palaeographiam latinam et germanicam medii aevi tractabit ter d. Lun. Iov. Ven. h. III.
- MAVRICIVS RITTER Dr. *Publice* I. Seminarii historici sodalibus leges imp. Friderici II interpretandas proponet d. Ven. h. VI. *Privatim* II. Germaniae historiam universalem enarrabit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V.
- GVILELMVS WILMANN Dr. *Publice* I. Exercitationes seminarii theodisci moderabitur d. Merc. h. V et VI. *Privatim* II. Historiam poesis theodiscae medii aevi enarrabit d. Lun. Mart. Iov. h. IX. III. Grammaticae theodiscae partem alteram (de morphologia et flexione) docebit d. Lun. Mart. Iov. h. X.
- THEODORVS AVFRECHT Dr. scholas non habebit.
- EDVARDVS SCHOENFELD Dr. *Publice* I. De aequationibus numericis aget bis p. h. d. Merc. et Sat. h. XII. *Privatim* II. Topographiam caelestem exponet quater p. h. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III. *Privatissime et gratis* III. Exercitationes astronomicas practicas moderabitur horis commodis.
- IOANNES REIN Dr. *Publice* I. Seminarii geographici exercitationes moderabitur d. Mart. h. VI et VII. *Privatim* II. Geographiae universalis partem II i. e. oceanographiam tradet bis p. h. d. Merc. et Sat. h. VIII. III. Geographiam Germaniae docebit quater p. h. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII.
- GVILELMVS BENDER Dr. *Publice* I. Philosophiae graecae capita selecta (in Ritteri et Preleri historia philos. graec. ed. VII. 1888 collecta) interpretanda proponet d. Merc. h. V et VI. *Privatim* II. Historiam philosophiae antiquae enarrabit ter p. h. d. Mart. Merc. Iov. h. IV. III. Psychologiam atque anthropologiam docebit quater d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V.
- WENDELINVS FOERSTER Dr. *Publice* I. In seminario philologiae neolatinae cum sodalibus antiqua linguae francogallicae monumenta interpretabitur d. Ven. h. XI—XI^{1/2}. *Privatim* II. Syntaxeos francogallicae partem alteram (de temporibus modisque) tractabit d. Lun. Mart. Iov. h. XII.
- ALFREDVS DOVE Dr. *Publice* I. Seminarii historici sodalium de Friderico M. disputationes moderabitur d. Mart. h. VI et VII. *Privatim* II. Historiam saeculi nostri ab a. 1815 tradet d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. IV.
- HVBERTVS LVDWIG Dr. *Publice* I. Colloquium de recentioris temporis commentationibus

- ad zoologiam et anatomiam comparatam pertinentibus instituet d. Sat. h. XII. *Privatim* II. Anatomiam comparatam et historiam naturalem animalium vertebratorum docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. III. III. De animalibus in hominis corpore parasitis disseret d. Merc. h. III. IV. Exercitationes zootomicas in usum tironum instituet d. Merc. et Sat. h. IX ad XI. V. Quaestiones de rebus zoologicis instituendas moderabitur d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. h. IX ad IV.
- CLEMENS SCHLVETER Dr. *Publice* I. Palaeontologiae et geologiae studia singulorum moderabitur quotidie ab h. IX ad I. *Privatim* II. Geologiam tradet ter aut quater h. X. III. Selecta palaeontologiae capita adhibitis exercitationibus docebit ter h. X.
- MAVRICIUS TRAVTMANN Dr. *Publice* I. Exercitationes seminarii Anglici moderabitur d. Ven. h. v et VI. *Privatim* II. De vita et scriptis Shakespearii disseret ter d. Lun. Mart. Iov. h. IV.
- HERMANNVS IACOBI Dr. *Publice* I. De declinatione et compositione indogermanica disseret d. Mart. h. IX. II. Scriptores Indicos interpretabitur d. Sat. h. VIII et IX. III. Societatis Indicae sodalibus Raghuvansum interpretandum proponet d. Lun. et Iov. h. VIII. *Privatim* IV. Linguae Sanscriticae elementa tradet d. Lun. Merc. Ven. h. IX.
- HENRICVS HERTZ Dr. *Publice* I. De transmutationibus energiae disseret d. Mart. h. VI. *Privatim* II. Physices experimentalis partem alteram i. e. acusticen, theoriam electricitatis et magnetismi, opticen tradet quater d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII. III. Exercitationes in laboratorio physico in usum tironum instituet una cum CAROLO PVLFRICH Dr. d. Lun. et Iov. h. II ad VI. *Privatissime* IV. Quaestiones experimentales in laboratorio physico moderabitur quotidie excepto die Sat. ab h. IX ad XII et ab h. II ad VI.
- GEORGIUS LOESCHKE Dr. *Publice* I. Exercitationes archaeologicas moderabitur d. Sat. h. XI et XII. *Privatim* II. Vitam privatam Graecorum monumentis illustrabit quater p. h. d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. XII.
- EVGENIUS PRYM Dr. *Publice* I. Lectiones Syriacas continuabit d. Lun. et Iov. h. III. *Privatim* II. Linguae Arabicae elementa tradet d. Lun. Iov. Ven. h. II. *Privatissime et gratis* III. Historicorum Arabicorum locos selectos tractabit d. Mart. et Ven. h. III. IV. Societatis Arabicae exercitationes moderabitur d. Merc. h. II et III.
- EBERHARDVS GOTHEIN Dr. *Publice* I. Historiam opinionum politicarum et oeconomicarum dabit d. Mart. et Sat. h. XII. II. Exercitationes seminarii oeconomici moderabitur semel p. h. h. p. d. *Privatim* III. Oeconomiae publicae partem specialem docebit d. Lun. Mart. Merc. Ven. h. III. IV. Historiam Italiae adumbrabit d. Lun. Merc. Ven. h. XII.
- HENRICVS DIETZEL Dr. *Publice* I. De versuris publicis disseret semel h. p. i. *Privatim* II. De exitibus et redditibus publicis aget quater h. p. st. *Privatissime et gratis* III. Seminarii politici exercitationes moderabitur h. p. i.

2. Professores extraordinarii

- CAROLVS SCHAARSCHMIDT Dr. *Privatim* Principia philosophiae religionis sive theologiae naturalis exponet bis p. hebd. h. p. indie.

- HERMANNVS KORTVM Dr. *Publice* I. Seminarii mathematici exercitationes una cum LIP-SCHITZ P. O. moderabitur d. Merc. h. IV et V. *Privatim* II. Theoriam aequationum algebraicarum docebit quater p. h. d. Lun. et Iov. h. IX et X.
- ANTONIVS BIRLINGER Dr. *Publice* I. De Vhlando et carminibus popularibus disseret d. Lun. h. III. *Privatim* II. Historiam litterarum theodiscarum recentiorum enarrabit d. Lun. Merc. Iov. h. VIII. III. De Romanticis disseret d. Mart. et Ven. h. VIII.
- CAROLVS GVSTAVVS ANDRESEN Dr. scholas non habebit.
- IOSEPHVS KLEIN Dr. *Publice* I. Exercitationes epigraphicas et antiquarias instituet semel die Sat. h. X. *Privatim* II. Ciceronis orationem pro Sestio interpretabitur bis p. h. d. Lun. et Iov. h. IV.
- IOHANNES HENRICVS WITTE Dr. com meatu impetrato scholas non habebit.
- PHILIPPVS BERTKAV Dr. *Publice* I. Exercitationes animalium determinandorum instituet d. Lun. h. VIII. *Privatim* II. Vertebratorum Germaniae historiam naturalem tradet d. Merc. et Sat. h. VIII.
- RICARDVS ANSCHVETZ Dr. *Publice* I. Colloquium de recentioris temporis commentationibus ad chemiam organicam pertinentibus instituet semel p. h. d. Mart. h. V. *Privatim* II. Repetitoria chemiae anorganicae et organicae instituet ter d. Lun. Iov. Ven. h. V. III. Chemiae analyticae partem qualitativam docebit bis d. Lun. h. IX, Merc. h. XII. IV. De plantarum alcaloidibus semel disseret d. Sat. h. XI.
- GVILELMVS SCHIMPER Dr. *Publice* I. De vegetatione tropica semel disseret h. p. st. *Privatim* II. Pharmacognosiam docebit bis p. h. d. Merc. et Sat. h. IX. III. Nutrimentorum examina microscopica moderabitur d. Merc. h. II et III.
- IOANNES FRANCK Dr. *Publice* I. Seminarii theodisci sodalium extraordinariorum exercitationes moderabitur d. Merc. h. IV et V. II. Historiam litteraturae Germaniae inferioris breviter enarrabit et carmina satirica Laurenbergii (saec. XVII) interpretabitur semel d. Sat. h. IX. *Privatim* III. In studium veteris linguae belgicae introducet bis d. Merc. et Ven. h. IX. IV. Artem metricam theodiscam medii aevi bis docebit d. Merc. et Sat. h. X.
- HENRICVS KLINGER Dr. *Publice* I. Chemiam anorganicam comparatam tradet semel h. p. st. *Privatim* II. Pharmaciae partem primam bis docebit d. Mart. et Ven. h. IX. III. Capita selecta chemiae analyticae bis tradet h. p. st. IV. Exercitationes practicas in laboratorio chemico moderabitur quotidie ab h. IX ad h. V cum AVGVSTO KEKVLÉ P. O.
- ANTONIVS ELTER Dr. *Publice* I. Seminarii philologici sodalibus extraordinariis Lysiae orationes et Tibulli carmina explicanda proponet d. Mart. et Ven. h. VI. *Privatim* II. Platonis Theaetetus interpretabitur d. Lun. Mart. Merc. Iov. h. V. *Privatissime* III. Spinozae tractatum theologico-politicum praeleget semel d. Merc. h. VI.

3. *Privatim docentes*

- IOHANNES POHLIG Dr. *Gratis* I. De periodo glaciali magna disseret semel d. Merc. h. V. *Privatim* II. Palaeontologiam generalem tractabit quater d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. V. III. Geologiam Germaniae exponet quater d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VI.

- ALFREDVS WIEDEMANN Dr. *Privatissime et gratis* I. Linguam Aegyptiacam tractabit bis h. p. st. II. Linguae Copticae elementa docebit bis h. p. st. *Privatim* III. Historiam orientis usque ad Alexandrum Magnum enarrabit d. Merc. et Sat. h. XII.
- REINOLDVS DE LILIENTHAL Dr. commeatu impetrato scholas non habebit.
- LAVRENTIVS MORSBACH Dr. *Privatim* I. Grammaticen linguae anglosaxonicae docebit chrestomathia Klugiana usus ter h. p. st. II. Linguae angliae recentioris exercitationes instituet ter h. p. st.
- FRIDERICVS IOHOW Dr. commeatu impetrato scholas non habebit.
- GODOFREDVS MARTIVS Dr. *Privatissime et gratis* I. Kantii critice rationis purae una cum sodalibus interpretabitur semel h. p. st. II. Exercitationes psychologicae moderabitur quotidie h. p. st. *Privatim* III. Psychologiae elementa bis docebit d. Merc. et Sat. h. XII.
- HERMANNVS MINKOWSKI Dr. *Gratis* I. Exercitationes in calculo integrali moderabitur semel h. p. st. *Privatim* II. Calculi differentialis et integralis partem alteram docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. VIII.
- ALEXANDER KOENIG Dr. *Privatim* Introductionem in ornithologiam tradet d. Mart. et Ven. h. x.
- CAROLVS REINHERTZ Dr. *Privatim* Geographiam mathematicam et geodasiam bis docebit h. p. st.
- FRANCISCVS RICHARZ Dr. *Gratis* I. Colloquium de recentioris temporis commentationibus ad physice pertinentibus instituet semel d. Ven. h. VI. *Privatim* II. Hydrodynamices elementa mathematicae tradet semel d. Lun. h. VI.
- GVSTAVVS BVCHHOLZ Dr. *Gratis* Res Germanicas inde ab anno 1786 usque ad annum 1815 enarrabit bis d. Mart. et Merc. h. III.
- HENRICVS SCHENCK Dr. *Privatim* Geographiam plantarum tractabit d. Merc. h. IV.
- GVALTHERVS VOIGT Dr. *Privatim* Historiam evolutionis animalium evertibratorum tradet bis d. Lun. et Merc. h. IV.
- HERMANNVS RAVFF Dr. *Privatissime et gratis* Geologiam ter p. h. docebit h. p. st.
- CAROLVS PVLFRICH Dr. *Privatim* I. Exercitationes in laboratorio physico in usum tiro- num instituet una cum HENRICO HERTZ P. O. d. Lun. et Iov. h. II ad IV. II. Elasti- citatis theoriā docebit semel d. Merc. h. VI.
- IVLIVS BREDT Dr. *Gratis* Benzolei derivata superiora tractabit semel d. Merc. h. v.
- FRIDERICVS NOLL Dr. *Gratis* I. Methodos physiologiae experimentalis semel explicabit h. p. st. *Privatim* II. Botanices historiam tradet d. Mart. h. IV.
- FRIDERICVS DEICHMVELLER Dr. *Privatim* I. Loci geographici quomodo per observationes itinerarias determinandi sint docebit ter p. h. h. p. st. *Privatim et gratis* II. Exercita- tiones astronomicas practicas moderabitur horis commodis.
- ARNOLDVS E. BERGER Dr. *Gratis* I. Societatis historico-litterariae sodales capitibus lit- terarum theodiscarum recentiorum selectis et ore et stilo tractandis exercebit d. Merc. h. XI et XII. *Privatim* II. De Goethii vita et scriptis disseret ter d. Mart. Iov. Ven. h. IV.

4. *Lector*

STEPHANVS LORCK Lector academicus *In seminario regio philologiae neolatinae* I. Linguae francogallicae rudimentis, auctore lectu faciliore gallice vertendo, sodales imbuet bis p. h. h. p. i. ordinarios *gratis*, ceteros *privatim*. II. Provectoribus scriptorem germanicum, quo vertendo dicendi modos discant difficiliores, bis p. h. h. p. i. proponet, ordinariis sodalibus *gratis*, extraordinariis *privatim*. *Privatim* III. Scholas francogallicas habebit, quibus de gallica poesi saeculi XVIII disseret semel p. h. h. p. st.

Artes

LEONARDVS WOLFF Dr. Professor et in arte musica director academicus *Gratis* I. Harmoniae doctrinam tradet semel p. h. h. definienda. II. Canendi artis studiosos et sonos secundum artis praecepta recte formare docebit et in sonorum tam acutorum quam gravium gradu accurate assequendo versabit semel p. h. h. p. st. *Privatim* III. Organi tractandi artem docebit horis commodis.

ALBERTVS KVEPPERS Professor et delineandi magister academicus *Gratis* I. De disciplinis artium plastices et picturae adiutricibus imprimis physiognomice disseret d. Sat. h. III. *Privatim* II. Artem delineandi atque fingendi ad naturam et opera antiqua exercituris aderit d. Sat. h. II et III.

HENRICVS GVILELMVS EHRICH battuendi magister academicus arma tractare docebit.

DISCIPLINARVM APPARATVS ET INSTITVTVA

Bibliotheca academica senis p. h. diebus ab h. II ad IV patebit, legitimeque petentibus eius copiae prompte officioseque dispensabuntur.

Praeterea apparatus et instituta variis disciplinis parata haec sunt: Anagnoterium academicum; Institutum evangelicum theologicum; Atrium anatomicum; Clinicum et polielinium medicum; Clinicum et polielinium chirurgicum; Apparatus instrumentorum et ligaminum chirurgicorum; Clinicum morborum cutis et syphiliticum; Clinicum ophthalmiatricum; Clinicum otiatricum; Xenodochium obstetricum; Clinicum psychiatricum; Institutum physiologicum; Institutum pharmacologicum; Institutum pathologicum; Specula astronomica; Institutum physicum; Institutum chemicum; Apparatus pharmaceuticus; Museum mineralogicum; Museum palaeontologiae; Hortus botanicus; Institutum botanicum; Institutum et museum zoologiae anatomiaeque comparatae; Gypsotheca illustrandae arti antiquae; Theatrum artis recentioris; Museum antiquitatum Rhenanarum; Tablinum philologicum; Archium palaeographiae; Apparatus musicus; Institutum oeconomiae rurali exercendae.

Seminarii regii theologici evangelici exercitationes exegeticas veteris testamenti, historico-ecclesiasticas, historico-dogmaticas, systematicas professores KAMPHAVSEN, KRAFFT, SIEFFERT, LEMME suetis horis moderari pergent; exercitationes et catecheticas et homileticas SACHSSE prof. moderaturus est.

Seminarii regii theologorum catholicorum exercitationes moderabuntur professores SIMAR, KAVLEN, SCHROERS, KIRSCHKAMP, FELTEN, exercitationes homileticas et catecheticas professor KELLNER.

Seminarii iuridici exercitationes moderabuntur professores KRVEGER, ZITELMANN, BARON, LANDSBERG; ENDEMANN; DE SCHVLTE.

De seminario regio philologico sub nominibus professorum ord. philos. BVECHELER, VSENER, ELTER dictum est; de seminario regio philologiae theodiscae sub nomine prof. WILMANN; de seminario regio philologiae neolatinae sub nomine prof. FOERSTER et lectoris; de seminario regio historico sub nominibus professorum NISSEN, MENZEL, RITTER, DOVE; de seminario regio mathematico sub nominibus prof. LIPSCHITZ et KORTVM; de seminario regio oeconomico politico sub nominibus professorum GOTHEIN et DIETZEL; de seminario regio anglico dictum sub nomine prof. TRAVTMANN.

IN ACADEMIA CAMERALI ET GEORGICA POPPELSDORFIANA SCHOLAE HABEVNTVR HAECE

In rei agrariae studium introductet initio lectionum DVENKELBERG Dr., director et regis ab intimis in administratione consiliis.

Animalium culturam generalem bis p. h. tradet idem.

Tabularum accepti et expensi rusticarum instituendarum artem semel docebit idem.

Encyclopaediam culturae technicae bis p. h. adumbrabit idem.

Conversationes et seminarii culturae technicorum exercitationes moderabitur idem.

Agricolationem sive plantarum culturam specialem bis tradet RAMM Dr.

Curam bonum bis p. h. exponet idem.

Curam suum semel tractabit idem.

Culturam herbarum universalem ter p. h. tradet DREISCH Dr.

Demonstrationes in laboratorio agrario physiologico bis p. h. faciet idem.

De arte silvas colendi, tuendi recteque aestimandi ter p. h. aget SPRENGEL rei silvestri praefectus.

Pomariorum culturam bis p. h. docebit BEISSNER hortorum inspector.

De plantis quae et utilitatis et decoris causa coluntur semel aget idem.

Chemiam anorganicam experimentalem quater exponet FREYTAG Dr. et prof.

Technologiam rusticam bis p. h. tradet idem.

Exercitationes chemiae analyticae in laboratorio instituendas moderabitur idem.

Chemiam agriculturae bis tractabit KREVSLER Dr. et prof.

Plantarum anatomiam et physiologiam quater tractabit KOERNICKE Dr. et prof.

Exercitationes physiologicas et microscopicas quater instituet idem.

Historiam naturalem animalium vertebratorum ter p. h. tradet BERTKAV Dr. et prof.

De generalibus physiologiae vegetativae legibus bis disseret FINKLER Dr. et prof.
 Exercitationes in laboratorio physiologico moderabitur idem.
 Mineralogiam bis p. h. exponet LASPEYRES Dr. et prof.
 Exercitationes mineralogicas semel instituet idem.
 Physicen experimentalem bis p. h. tractabit GIESELER Dr. et prof.
 Exercitationes physicas moderabitur idem.
 Mechanicen instrumentorum et machinarum rei rusticae semel tradet idem.
 Elementa mechanices et hydraulices bis p. h. tradet idem.
 Architecturam rei rusticae accommodatam docebit HYPPERTZ architectus regius.
 Architecturam vialem et fluviatilem ter p. h. explicabit idem.
 Artem materias aestimandi et opera contexendi docebit idem.
 Artem delineandi exercituris quae ad officia culturae technicorum pertinent quater demonstra-
 bit idem.
 Geometriam practicam ter exponet Koll magister.
 Artem metiendi et computandi triangula geodaetica bis tractabit idem.
 Exercitationes delineandi computandi metiendi geodaeticas instituet idem.
 Errorum in observatione commissorum rationem et exaequationem explanabit idem.
 Geometriam analyticam et analysin quater exponet VELTMANN Dr.
 Mathematicam elementarem bis tradet idem.
 Geometriam descriptivam et artem rationum quater p. h. tradet idem.
 Seminarii geodaetici exercitationes moderabitur REINHERTZ Dr.
 Oeconomiam politicam sive nationalem ter explicabit GOTHEIN Dr. et prof.
 Ius agrarium ter exponet SCHVMACHER Dr. iur.
 Piscium curam semel tractabit LIBER BARO DE LA VALETTE ST. GEORGE Dr. prof. et regis
 ab intimis medicinae consiliis.
 Anatomiam et physiologiam animalium domesticorum bis enarrabit SCHELL veterinarius.
 De re equaria et de arte calecandi obstetriciaque bis exponet idem.

rof.

3.

ter demonstra-

em.

. prof. et regis

terinarius.

SCHOLAE HORARVM ORDINE DISCRIPTAE

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
EVANGELICAE	CATHOLICAE		
Introductionem in vetus testamentum quinquies Kamphausen P. O.	Theologiae dogmaticae p. III sexies Simar P. O.		Hora
Historiam ecclesiae catholicae romanae semel Krafft P. O. — Psalms quater Kamphausen P. O. — Disciplinam ethicam quinquies Sieffert P. O. — Historiam ecclesiae aevi recentioris semel Bratke P. E.	Genesin quater Reusch P. O. — Historiae ecclesiasticae p. I quinquies Schroers P. O.	Exercitationes iuris canonici semel de Schulte P. O. — Institutiones iuris Romani quater Krueger P. O. — Ius privatum Germanicum quinquies Loersch P. O. — Processum civilem imperii Germanici quinquies Baron P. O.	Hora
Historiae ecclesiasticae partem alteram quinquies Krafft P. O. — Historiam ecclesiae catholicae romanae semel idem. — Theologiae dogmaticae partem alteram quinquies Lemme P. O. — Historiae ecclesiasticae partem primam quinquies Bratke P. E. — Historiam ecclesiae aevi recentioris semel idem.	Theologiae dogmaticae p. II sexies Reusch P. O. — Theologiae moralis p. I quinquies Kirschkamp P. O.	Exercitationes iuris canonici semel de Schulte P. O. — Ius cambiorum semel Endemann P. O. — Pandectarum partem alteram (ius obligationum) quater Krueger P. O. — Ius francogallicum civile quod in terris Rhenanis viget quinquies Loersch P. O. — Ius publicum Germaniae et Borussiae quinquies Kahl P. O. — Pandectarum partem primam (partem generalem et ius rerum) bis Zitelmann P. O. — Historiam iuris Romani et ordinem iudiciorum Romanorum quater Baron P. O.	Hora

VIII

Artem
Anatomiae
lette S
miatric
general
special
P. E.

IX

Physic
vegetati
nicum
Trende
tionis h

X

Clinicu
die Tre
dicinae i

Hora

VIII

Artem obstetriciam sexies Veit P. O. — Anatomiam specialem quotidie L. B. de la Vallette St. George P. O. — Clinicum ophthalmiatricum ter Saemisch P. O. — Chirurgiam generalem bis Mosengeil P. E. — Anatomiam specialem apparatus respirationis semel Ribbert P. E.

Psychologiam quater Neuhaeuser P. O. — Exercitationes philosophicas et paedagogicas bis idem. — Quaestiones botanicas quotidie usque ad h. v Strasburger P. O. — Germaniae geographiam quater Rein P. O. — Oceanographiam bis idem. — Scriptores Indicos semel Iacobi P. O. — Societatem Indicam bis idem. — Historiam litterarum theodiscarum ter Birlinger. — De Romanticis bis idem. — Vertebratorum Germaniae historiam naturalem bis Bertkau. — Exercitationes animalium determinandorum semel idem. — Calculi differentialis et integralis partem alteram quater Minkowski Dr. — Determinationem locorum geographicorum ter Deichmueller Dr. — Exercitationes astronomicas practicas idem.

Hora

IX

Physiologiae specialis partem alteram i. e. vegetativam quinquies Pflueger P. O. — Clinicum et polyclinicum chirurgicum quotidie Trendelenburg P. O. — Historiam evolutionis hominis semel Schiefferdecker P. E.

Chronologiam antiquitatis semel Vsener P. O. — Exercitationes practicas in laboratorio chemico usque ad h. v Kekulé P. O., Anschuetz P. E., Klinger P. E. — Paedagogicam quater Neuhaeuser P. O. — Geographiam antiquam quater Nissen P. O. — Mineralogiam quinquies Laspeyres P. O. — Mineralogiae studia singulorum quater usque ad h. i idem. — Exercitationes petrographicas semel usque ad h. xii idem. — Historiam poesis theodiscae medii aevi ter Wilmanns P. O. — Quaestiones zoologicas quinquies usque ad h. vi Ludwig P. O. — Exercitationes zootomicas bis usque ad h. xi idem. — Palaeontologiae et geologiae studia singulorum quotidie usque ad h. i Schlueter P. O. — Scriptores Indicos semel Iacobi P. O. — Declinationem Indogerm. semel idem. — Grammaticam Sanscriticam ter idem. — Quaestiones experimentales quinquies usque ad h. xii Hertz P. O. — Theoriam aequationum algebraicarum bis Kortum P. E. — Chemiae analyticae partem qualitativam bis Anschuetz P. E. — Pharmacognosiam bis Schimper P. E. — Historiam litteraturae Germaniae inferioris et Laurembergii carmina semel Franck P. E. — Veterem linguam belgicam bis idem. — Pharmaciae partem primam bis Schimper P. E.

Hora

X

Clinicum et polyclinicum chirurgicum quotidie Trendelenburg P. O. — Clinicum medicinae internae quotidie Schultze P. O.

Aristophanis Vespas ter Vsener P. O. — Chronologiam antiquitatis bis idem. — Chemiam experimentatam organicam quater Kekulé P. O. — Metallorum et salium chemiam specialem bis idem. — Grammaticae theodiscae partem alteram ter Wilmanns P. O. — Geologiam ter Schlueter P. O. — Selecta palaeontologiae capita cum exercitationibus ter idem. — Theoriam aequationum algebraicarum bis Kortum P. E. — Exercitationes epigraphicas semel Klein P. E. — Artem metricam theodiscam bis vel ter Franck P. E. — Introductionem in ornithologiam bis Koenig Dr.

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
EVANGELICAE	CATHOLICAE		
Epistolam ad Hebraeos datam quater Sieffert P. O. — Historiam dogmatum quinques Lemme P. O. — Evangelium S. Ioannis quater Fabri P. O. H.	Historiam theologiae catholicae bis Rensch P. O. — Evangelium Ioannis ter Langen P. O. — Locos selectos N. T. semel idem. — Catecheticon et homileticon ter Kellner P. O. — De nexu inter theologiam et metaphysicam intercedente ter Kirschkamp P. O. — Homileticon ter Fechttrup P. E.	Ius mercaturae quater Endemann P. O. — Ius cambiorum semel Endemann P. O. — Ius poenale Germanicum quinques Kahl P. O. — Pandectarum partem primam (partem generalem et ius rerum) quinques Zitelmann P. O. — Exercitationes iuris civilis practicas semel Zitelmann P. O.	Hora
	Historiae ecclesiasticae p. II quinques Langen P. O. — Exercitationes homileticas semel Kellner P. O. — Introductionem historicam in V. T. quater Kaulen P. O. — Archaeologiae biblicae conclusionem bis idem. — Liturgicae partem generalem bis Fechttrup P. E.	Historiam iuris et imperii Germanici quinques de Schulte P. O. — Processum criminalem quater Endemann P. O. — Exercitationes iuris civilis practicas bis Zitelmann P. O. — Pandectarum partem tertiam (ius familiae et hereditarium) quater Baron P. O. — Pandectarum partem tertiam (ius familiae et hereditarium) quater Landsberg P. E.	Hora
		Ius matrimoniorum bis Hueffer P. O.	Hora
Seminarium catecheticum semel Sachse P. O. — Iesaeae librum quinques Meinhold P. E.		Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum quater Hueffer P. O. — Iuris Germanici partes selectas semel Loersch P. O. — Ius ecclesiasticum in usum theologiae evangelicae studiosorum bis Kahl P. O.	Hora

XI

Clinic
P. O. —
spinalis

XII

Exerci
logico qu
fectivis
culorum
giam gen
Clinicum
bis Dou
scopiae

II

Cursu
cae bis
scopicum
rationum
— Cursu
P. E. —
— De in
clincis

III

Cursu
gicae bis
scopicum
semel Bi
— Cursu
P. E. —
pert Dr

er Ende-
ambiorum
O. — Ius
quinque
arum par-
generalem
es Zitel-
ationes in-
del Zitel-

Hora

XI

Clinicum medicinae internae quotidie Schultze P. O. — De physiologia cerebri et medullae spinalis semel Kochs Dr.

Grammaticam latinam quater Buecheler P. O. — Ausonii Mosellam semel idem. — Seminarii math. sod. exercitationes bis R. Lipschitz P. O. — Elementa geometriae analyticae quater idem. — Botanicae specialem quater Strasburger P. O. — Selecta capita morphologiae et physiologiae plantarum semel idem. — Seminarium historicum semel Menzel P. O. — Seminarium philologiae neolatinae semel Foerster P. O. — Exercitationes archaeologicae semel Loeschke P. O. — De plantarum alenoidibus semel Anschuetz P. E. — Exercitationes societatis historico-litterariae semel Berger Dr.

Hora

XII

Exercitationes practicas in clinico gynaecologico quotidie Veit P. O. — De morbis infectivis bis Schultze P. O. — De lue tuberculorum semel Schultze P. O. — Pathologiam generalem bis Schaaflhausen P. O. H. — Clinicum et policlinicum morborum cutis et syph. bis Doutrelepont P. E. — Cursum laryngosopinae bis Leo P. E.

Calculus variationum eiusque usum in theoria formarum ex quibuslibet differentialibus conflatarum exploranda quater Lipschitz P. O. — Seminarium historicum semel Menzel P. O. — Aequationes numericas bis Schoenfeld P. O. — Seminarium philologiae neolatinae semel Foerster P. O. — Syntaxeos francogallicae partem alteram ter idem. — Colloquium de commentationibus ad zoologiam et anatomiam comparatam pertinentibus semel Ludwig P. O. — Physicen experimentalem quater Hertz P. O. — Vitam privatam Graecorum quater Loeschke P. O. — Exercitationes archaeologicae semel idem. — Historiam Italiae ter Gothein P. O. — Historiam opinionum politicarum et oeconomicarum bis idem. — Chemiae analyticae partem qualitativam bis Anschuetz P. E. — Historiam Orientis bis Wiedemann Dr. — Psychologiam bis Martius Dr. — Exercitationes societatis historico-litterariae semel Berger Dr.

is Huef-

Hora

II

Cursum demonstrativum anatomiae pathologicae bis Koester P. O. — Cursum ophthalmoscopicum semel Saemisch P. O. — Cursum operationum in oculo instituendarum semel idem. — Cursum histologiae pathologicae bis Ribbert P. E. — Policlinicum otiatricum bis Walb P. E. — De infantum morbis cum demonstrationibus clinicis bis Vngar P. E.

Exercitationes in laboratorio physico bis usque ad h. vi Hertz P. O. una cum C. Pulfrich Dr. — Quaestiones experimentales quinque usque ad h. vi Hertz P. O. — Linguae Arabicae elementa ter Prym P. O. — Societatis Arabicae exercitationes semel idem. — Nutrimetorum examina microscopica semel Schimper P. E. — Artem delineandi et fingendi bis Kueppers Prof.

holicorum
Hueffer
nici partes
ch P. O.
in usum
studioso-

Hora

III

Cursum demonstrativum anatomiae pathologicae bis Koester P. O. — Cursum ophthalmoscopicum semel Saemisch P. O. — Toxicologiam semel Binz P. O. — Pharmacologiam ter idem. — Cursum histologiae pathologicae bis Ribbert P. E. — De lue et lustramentis semel Gelpert Dr.

Palaeographiam latinam et germanicam ter Menzel P. O. — Topographiam caelestem quater Schoenfeld P. O. — Anatomiam comparatam et historiam naturalem animalium vertebratorum quater Ludwig P. O. — De animalibus parasitis semel idem. — Lectiones Syriacas bis Prym P. O. — Historicorum Arabicorum locos bis idem. — Societatis Arabicae exercitationes semel idem. — Oeconomiae publicae partem specialem quinque Gothein P. O. — De Vhlando et carminibus popularibus semel Birlinger P. E. — Nutrimetorum examina microscopica semel Schimper P. E. — Res Germanicas 1786–1815 bis Buchholz Dr. — De disciplinis artium plastices et picturae adiutricibus semel Kueppers P.

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
EVANGELICAE	CATHOLICAE		
Historiam scholae elementaris quae dicitur et paedagogices ad eam spectantis ter Sachsse P. O. — Seminarium catecheticum semel idem. — Exercitationes hebraicas bis Meinhold P. E.	Archaeologiam sacrificii missae semel Kellner P. O. — Exercitationes seminarii theol. ad V. T. spectantes bis Kaulen P. O. — Evangelium secundum Matthaeum quater Felten P. E.	Philosophiam iuris nec non iuris generalem doctrinam quinque Seuffert P. O. — De possessione bis Pflueger Dr.	Hora
Theologiae practicae partem posteriorem quater Sachsse P. O. — Seminarium homileticum semel Sachsse P. O.	Seminarii theologici exercitationes dogmaticas semel Simar P. O. — Exercitationes catecheticas semel Kellner P. O. — Seminarium theologicum exercitationes ad theologiam moralem spectantes semel Kirschkamp P. O.	Exercitationes processus civilis semel Endemann P. O. — Exercitationes iuris Romani privati semel Krueger P. O. — De iudiciis ex lege iudiciaria imperii Germanici ordinatis bis Seuffert P. O. — Exercitationes iuris et processus criminalis semel Seuffert P. O. — Societatem iuris Romani semel Zitelmann P. O. — Selectorum e iure Romano locorum interpretationem semel Baron P. O. — Pandectarum interpretationum exercitationes semel Landsberg P. E. — De summis iuris poenalis principibus quomodo invaluerint semel Landsberg P. E.	Hora
Seminarium homileticum semel Sachsse P. O. — Seminarium regii exercitationes ad theologiam systematicam spectantes Lemme P. O. — Eiusdem exercitationes ad historiam dogmatum spectantes Sieffert P. O.	Seminarii theologici exercitationes dogmaticas semel Simar P. O. — Seminarium theologicum exercitationes ad theologiam moralem spectantes semel Kirschkamp P. O.	Exercitationes processus civilis semel Endemann P. O. — Exercitationes iuris Romani privati semel Krueger P. O. — Exercitationes iuris et processus criminalis semel Seuffert P. O. — Societatem iuris Romani semel Zitelmann P. O. — Selectorum e iure Romano locorum interpretationem semel Baron P. O. — Pandectarum interpretationum exercitationes semel Landsberg P. E.	Hora

IV

Anthropologia
— Physiologia
De morbis
— Selecta
geil P. E.
bis Nuss
testinorum
cum quibus
generalem
hominis b
sum opera
berg Dr.
eroscopica
articularum
Dr.

V

Gynaecologia
Anatomia
ciale qui
psychiatric
animi per
idem. —
P. E. —
P. E. —
bis Leo
medullae
Thomson

VI

De ratione
bos semel
pita select
Hygienen
tumorbis
giam prop

E

ec non iu-
am quin-
t. — De
er Dr.

Hora

IV

Anthropologiam bis Schauffhausen P. O. H. — Physiologiam generalem semel idem. — De morbis cutis semel Doutrelepont P. E. — Selecta capita chirurgiae semel de Mosen-geil P. E. — Anatomiam organorum sentiendi bis Nussbaum P. E. — Topographiam in-
testinorum semel idem. — Policlinicum medi-
cum quinquies Finkler P. E. — Therapiam
generalem semel idem. — Historiam evolutionis
hominis bis Schiefferdecker P. E. — Cur-
sum operationum obstetriciarum bis Kruken-
berg Dr. — Diagnostice chemica et mi-
croscopica bis Bohland Dr. — De ossium et
articularum morbis chirurgicis bis Eigenbrodt
Dr.

Hora

V

Gynaecologiae partem semel Veit P. O. — Anatomiam et physiologiam pathologicam spe-
cialem quinquies Koester P. O. — Clinicum
psychiatricum bis Pelman P. O. — De
animi perturbationibus insaniae finitimis semel
idem. — Balneologiam semel Finkelnburg
P. E. — Otologiae selecta capita semel Walb
P. E. — Cursum percussione et auscultationis
bis Leo P. E. — Anatomiam et physiologiam
medullae spinalis et cerebri hominis semel
Thomsen Dr.

Hora

VI

De ratione mutua inter oculi et corporis mor-
bos semel Saemisch P. O. — Aciurgiae ca-
pita selecta semel Trendelenburg P. O. —
Hygienam quater Finkelnburg P. E. — De
tumoribus semel Ribbert P. E. — Chirur-
giam propaedeuticam bis Witzel Dr.

PHILOSOPHICAE

Historiae chemiae capita selecta semel Kekulé P. O. — Hi-
storiā philosophiae antiquae ter Bender P. O. — Historiam
saeculi nostri quater Dove P. O. — De vita et scriptis Sha-
kespearii ter Trautmann P. O. — Exercitationes seminarii ma-
thematici bis Kortum P. E. — Ciceronis orationem pro Sestio
bis Klein P. E. — Exercitationes proseminarii theodisci semel
Franck P. E. — Geographiam plantarum semel H. Schenck Dr.
— Evolutionem animalium evertibratorum bis Voigt Dr. — Bo-
tanices historiam semel Noll Dr. — De Goethii vita et scriptis
ter Berger Dr.

Historiam Germaniae quater Ritter P. O. — Seminarium
theodiscum semel Wilmanns P. O. — Psychologiam atque
anthropologiam quater Bender P. O. — Selecta capita philoso-
phiae antiquae semel idem. — Seminarium Anglicum semel
Trautmann P. O. — Exercitationes seminarii mathematici bis
Kortum P. O. — Colloquium de recentioris temporis com-
mentationibus ad chemiam organicam pertinentibus semel An-
schuetz P. E. — Repetitoria chemiae anorganicae et organicae
ter idem. — Exercitationes proseminarii theodisci semel Franck
P. E. — Platonis Theaetetus quater Elter P. E. — Palaeo-
ontologiam generalem quater Pöhlig Dr. — De periodo gla-
ciali semel idem. — Benzolei derivata superiora tractabit semel
Bredt Dr.

Seminarium philol. semel Buecheler P. O., item Vsener P. O.
bis Elter P. E. — Seminarium historicum semel Nissen P. O.,
item Ritter P. O., item Dove P. O. — Seminarium theodi-
scum semel Wilmanns P. O. — Seminarium geographicum
semel Rein P. O. — Selecta capita philosophiae antiquae
semel Bender P. O. — Seminarium Anglicum semel Trautmann
P. O. — Energiae theoriam semel Hertz P. O. — Spinozae
tractatum theologico-politicum semel Elter P. E. — Geologiam
Germaniae quater Pöhlig Dr. — Hydrodynamicen semel Ri-
charz Dr. — Colloquium semel idem. — Elasticitatis theoriam
semel Pulfrich Dr.

us civilis
— Exer-
ni privati
— De
ia imperii
Seuffert
s iuris et
nel Seuf-
tem iuris
ann P. O.
Romano
om semel
dectarum
citationes
E. — De
s princi-
int semel

us civilis
— Exer-
i privati
— Exer-
essus cri-
rt P. O.
ani semel
Selecto-
rorum in-
ron P. O.
oretanda-
Lands-

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
EVANGELICAE	CATHOLICAE		
Seminarii regii exercitationes ad historiam dogmatum spectan- tes Sieffert P. O.			Hora
Colloquia de quaestionibus dog- maticis semel Fabri P. O. H.	Seminarii theologici exercita- tiones historicas bis Schroers P. O. — Seminarii theologicie exer- citationes exegeticas ad N. T. spectantes bis Felten P. E.		Horis post

statuendis
Seminarii
P. O. —
vera Koes
gicum quot
— Labor
Geppert
osophiae
Fuchs P.
therapiam
clinico qu
forensem
specialem
bis narium
Burger
rhinoscopi
num obst
Psychiatria
De cerebri
F. Schen
candarum
brodt Dr.

Hora

VII

Seminarium philol. semel Buecheler P. O., item Vsener P. O. — Seminarium historicum semel Nissen P. O., item Ritter P. O., item Dove P. O.

Horis post

statuendis

Seminarium physiologicum quotidie Pflueger P. O. — Exercitationes rite obducendi cadauera Koester P. O. — Laboratorium pathologicum quotidie una cum Ribbert P. E. idem. — Laboratorium pharmacologicum una cum Geppert Dr. quotidie Binz P. O. — De philosophiae naturalis principiis generalibus semel Fuchs P. E. — Electrodiagnosticon et electrotherapiam bis idem. — Studia in laboratorio clinico quotidie Walb P. E. — Medicinam forensem bis Vngar P. E. — Hygienem specialem infantum semel idem. — De morbis narium et laryngis capita selecta semel Burger Dr. — Cursum laryngoscopiae et rhinoscopiae bis idem. — Cursum operationum obstetriciarum quater Kocks Dr. — Psychiatriam forensem semel Thomsen Dr. — De cerebri et medullae spinalis physiologia semel F. Schenck Dr. — Cursum fasciarum applicandarum bis coniuncti Witzel Dr. et Eigenbrodt Dr.

Exercitationes astronomicas practicas Schoenfeld P. O. — Principia religionis philosophiae s. theologiae naturalis bis Schaarschmidt P. E. — Vegetationem tropicam semel Schimper P. E. — De exitibus et reditibus publicis quater Dietzel P. O. — De versuris publicis semel idem. — Seminarium politicum idem. — Chemiam comparatam semel Klinger P. E. — Capita selecta chemiae analyticae bis idem. — Linguam Aegyptiacam bis Wiedemann Dr. — Linguae Copticae elementa bis idem. — Grammaticen linguae anglosaxonicae ter Morsbach Dr. — Linguae anglicae recentioris exercitationes ter idem. — Kantii critice rationis purae semel Martius Dr. — Exercitationes psychologicae quotidie idem. — Exercitationes in calculo integrali semel Minkowski Dr. — De geographia mathematica et geodesia bis Reinhertz Dr. — Geologiam ter Rauff Dr. — Methodos physiologiae experimentalis semel Noll Dr. — In seminario reg. phil. neolat. linguae francogallicae rudimenta grammatica bis Lorck Lector, scriptoris lectu difficilioris gallice vertendi exercitationes bis idem. — De gallica poesi saeculi XVIII semel idem. — Harmoniae doctrinam semel L. Wolff P. — Canendi et vocis formandae exercitationes semel idem. — Organi tractandi artem semel idem.

